

VKP(b):n XI EDUSTAJAKOKOUS⁷⁶
MAALISKUUN 27:nästä — HUHTIKUUN 2:seen 1922

*Julkaistu v. 1922 kirjassa
„Venäjän kommunistisen puolueen
(bolshevikkien) yhdestoista edustaja-
kokous. Pikakirjoituseloste”. Moskova,
VKP:n KK:n kustannusjaosto*

*Julkaistaan kirjan tekstistä,
joka on tarkistettu
pikakirjoitteen mukaan;
edustajakokouksen päättäjäispuhe —
käsikirjoituksen mukaan*

I

EDUSTAJAKOKOUKSEN AVAJAISPUHE
MAALISKUUN 27 pnä

Toverit! Puolueen Keskuskomitean toimeksiannosta julistan VKP:n XI edustajakokouksen avatuksi.

Toverit! Ensimmäisen kerran olette kokoontuneet edustajakokoukseen aikana, jolloin kapitalistiset valtiot eivät ole kokonaiseen vuoteen häirinneet meitä interventioillaan ja hyökkäyksillään, eivät ainakaan aivan välittömässä muodossa. Tämä on ollut ensimmäinen vuosi, jolloin olemme voineet omistaa voimamme todellisille, tärkeimmille, perustavaa laatua oleville sosialistisen rakennustyön tehtäville.

Tietysti tässä suhteessa olemme ottaneet vasta ensimmäisiä askeleita. Olen silti varma, että jos arvostelemme aikaansaannoksiamme riittävän selväjärkisesti emmekä pelkää katsoa suoraan silmiin todellisuutta, joka ei ole aina miellyttävää, vaan on väliin kerrassaan epämiellyttävääkin, niin voitamme varmasti kaikki vaikeudet, jotka vasta nyt piirtyvät eteemme täydessä laajuudessaan.

Vitsaukset, jotka ovat kohdanneet meitä tänä vuonna, ovat olleet melkeinpä raskaampia kuin edellisten vuosien vitsaukset.

Näyttää kuin imperialistisen sodan ja sen sodan jälkiseuraukset, johon kapitalistit meidät pakottivat, olisivat kasaantuneet yhteen ja vyöryneet päällemme nälänhätänä ja mitä pahimpana hävityksenä. Näitä vitsauksia ei ole nyt vielä läheskään voitettu. Eikä kukaan meistä luule, että ne voidaan voittaa nopeasti.

Mutta jos säilytämme puolueemme yhtenäisyyden ja lujitamme sitä, jos selviydymme kansainvälisistä vaikeuksista yhtä hyvällä menestyksellä kuin tähän saakka, jos ryhdymme kaikkiin voimin ratkomaan niitä tehtäviä, joita nyky-

olot nyt asettavat pakottavan välttämättömästi, niin epäilemättä voitamme silloin kaikki nämä vaikeudet.

Kommunistinen liike kasvaa kaikkialla maailmassa, ja jos kohta se ei kasva läheskään niin nopeasti kuin ovat otaksuneet ne meistä, jotka ovat arvioineet sen kasvunopeuden sota-ajan ja sodan loppuajan mukaan, niin sen kasvu on kuitenkin huomattavaa, varmaa, laajamittaista ja syvälle ulottuvaa. Ja jos me yhteistyössä kommunististen puolueiden kanssa, joita nykyään on jo olemassa maailman kaikissa tai vähäisin poikkeuksin kaikissa maissa, jos me pystymme antamaan selväjärkisen arvion tilanteestamme emmekä pelkää tunnustaa virheitämme, niin selviydymme kaikista näistä vaikeuksista voittajina.

2

VKP(b):n KESKUSKOMITEAN POLIITTINEN TOIMINTASELOSTUS
MAALISKUUN 27 pnä

(Suosionosoituksia.) Toverit! Sallikaa minun aloittaa Keskuskomitean poliittinen selostus vuoden lopusta eikä sen alusta. Genova on nykyään politiikan päivänpolttavimpia kysymyksiä. Mutta koska lehdistössämme on siitä kirjoitettu jo hyvin paljon ja koska jouduin maaliskuun 6 pnä pitämässäni puheessa, joka on julkaistu, esittämään tämän kysymyksen pääkohdat, niin ellei teidän taholtanne vaadita erikoisesti joidenkin yksityiskohtien selostamista, pyytäisin lupaa olla syventymättä tämän kysymyksen detaljeihin.

Genovan kysymyksen te kaikki yleensä tunnette, sillä lehdistössä sille on omistettu runsaasti tilaa, mielestäni liiankin runsaasti, mikä on tuottanut hallaa yleensä rakennustyömme ja erikoisesti taloudellisen rakennustyömme todellisille ajankohtaisille käytännön tehtäville. On selvää, että kaikissa Euroopan porvarillisissa maissa hyvin halukkaasti askarrutetaan ja rasitetaan ihmisten ajatuksia kaikenmoisella Genovaa koskevalla suunsoitolla. Ja me matkimme tällä kertaa (tosin emme vain tällä kertaa) niitä ja aivan liian paljon matkimmekin.

Minun on sanottava, että ryhdyimme Keskuskomiteassa mitä harkituimpiin toimenpiteisiin, jotta valtuuskuntamme tulisi muodostetuksi parhaimmista diplomaateistamme (ja meillähän on nykyään neuvostodiplomaatteja melko runsaasti, toisin kuin Neuvostotasavallan alkuaikoina). Me laadimme KK:ssa riittävän yksityiskohtaiset ohjeet diplomaateillemme Genovaa varten, neuvottelimme niistä hyvinkin kauan, pohdimme niitä moneen kertaan ja käsittelimme

taas uudelleen. Ja on itsestään selvää, että tässä on kysymys, en sanoisi sodasta, koska tämä sana saatetaan tulkita väärin, mutta joka tapauksessa — kilpailusta. Porvariston leirissä on olemassa tavattoman voimakas ja muita virtauksia vaikutusvaltaisempi virtaus, joka pyrkii ajamaan karille Genovan konferenssin. On olemassa muita virtauksia, jotka tahtovat hinnalla millä hyvänsä pelastaa konferenssin ja saada sen koolle. Nämä viimeksi mainitut virtaukset ovat nyt päässeet voitolle. Kaikkien porvarillisten maiden leirissä on vihdoinkin virtaus, jota voitaneen nimittää pasifistiseksi ja johon kuuluvaksi on laskettava myös koko II ja II^{1/2} Internationale. Tämä on se porvariston leiri, joka pyrkii ajamaan läpi useita pasifistisia ehdotuksia ja hahmottelemaan jotain pasifistisen politiikan tapaista. Kommunisteina meillä on tästä pasifismista tietty mielialiteemme, jonka esittäminen tässä yhteydessä on aivan tarpeetonta. On selvää, ettemme mene Genovaan kommunisteina, vaan kauppiaina. Meidän on käytävä kauppaa ja samoin heidänkin. Me haluamme käydä kauppaa omaksi eduksemme, ja he omaksi edukseen. Minkälaiseksi taistelu on muodostuva, se riippuu, joskin vähäisessä määrin, diplomaattiemme taidosta.

On selvää, että mennessämme Genovaan kauppiaina, meille ei ole samantekevää, joudummeko tekemisiin niiden porvaristoleirin edustajien kanssa, jotka pyrkivät ratkaisemaan kysymyksen sodan avulla, vai niiden porvaristoleirin edustajien kanssa, joilla on taipumusta pasifismiin, vaikkapa huonoimpaankin, ja kommunismin kannalta katsoen kaiken arvostelun alapuolella olevaan. Kehnohan se kauppias kuitenkin olisi, joka ei kykenisi käsittämään tätä eroavuutta ja sopeuttamalla taktiikkansa sen mukaiseksi saavuttamaan käytännöllistä tarkoituseränsä.

Me menemme Genovaan käytännöllisin tarkoituserin laajentaaksemme kaupankäyntiä ja luodaksemme edellytykset kaupankäynnin mahdollisimman laajalle ja menestykselliselle kehitykselle. Mutta emme tietenkään mene takuuseen Genovan konferenssin onnistumisesta. Olisi naurettavaa ja tolkutonta mennä takuuseen siitä. Minun on sanottava, että niin selväjärkisesti ja varovaisesti kuin arvioinemmekin Genovan nyt tarjoamia mahdollisuuksia, ei mielestäni ole silti liioittelua, jos sanomme, että saavutamme tämän tarkoituserämme.

Joko Genovan kautta, jos sikäläiset neuvottelukumppanimme ovat kyllin ymmärtäväisiä eivätkä kovin uppiskaisia, tai ilman Genova, jos heidän päähänsä pälkähtää niskotella. Mutta tarkoitusperämme me saavuttamme!

Kaikkien kapitalististen suurvaltojen mitä pakottavimmat, nykytärkeät ja viime vuosina selvästi ilmenneet käytännön eduthan vaativat kehittämään, säännöllistämään ja laajentamaan kaupankäyntiä Venäjän kanssa. Ja koska tällaisia etupyyteitä on olemassa, niin voidaan kiistellä, voidaan riitaantua, voi olla monenlaista erimielisyyttä — on hyvinkin todennäköistä, että erimielisyyttä tulee olemaan,— mutta silti tämä perustavaa laatua oleva taloudellinen välttämättömyys raivaa loppujen lopuksi tien itselleen. Ja luulen, että voimme olla siinä suhteessa rauhallisia. En mene takuuseen määrääjasta enkä onnistumisesta, mutta juuri tässä kokouksessa voidaan melko varmasti sanoa, että säännölliset kauppasuhteet Neuvostotasavallan ja koko kapitalistisen maailman välillä tulevat kiertämättömästi kehittymään edelleen. Mitä mahdollisia keskeytyksiä siinä tulee olemaan — siitä mainitsen selostukseni vastaavassa kohdassa, mutta luulen, että Genovan kysymyksen suhteen voidaankin rajoittua tähän.

On itsestään selvää, että toverit, jotka haluavat tutustua kysymykseen seikkaperäisemmin ja joita ei tyydytä sanomalehdissä julkaistu valtuuskunnan jäsenluettelo, pystyvät valitsemaan valiokunnan tai jaoston sekä tutustumaan kaikkeen KK:n aineistoon, kirjeenvaihtoon ja ohjeisiin. Yksityiskohdat olemme tietenkin suunnitelleet ehdollisesti, koska tähän mennessä ei vielä tiedetä tarkoin, kuka siellä samaisessa Genovassa istuu pöydän ääreen ja mitä ehtoja tai ennakohtoja tahi varauksia siellä niin ollen esitetään. Olisi erittäin epätarkoituksellista ja mielestäni käytännöllisesti jopa mahdotontakin käsitellä niitä kaikkia täällä. Toistan, edustajakokouksella on täysi mahdollisuus koota jaoston tai valiokunnan välityksellä kaikki tätä kysymystä koskevat asiakirjat, niin julkaistut kuin nekin, jotka Keskuskomitealla on hallussa.

Rajoitun siis edellä sanottuun, koska olen varma, etteivät suurimmat vaikeutemme ole tässä kysymyksessä. Tämä ei ole se, johon koko puolueen pitää kiinnittää päähuomionsa.

Euroopan porvarillinen lehdistö paisuttaa ja liioittelee keinotekoisesti ja tarkoituksellisesti tämän konferenssin merkitystä työtätekevien joukkojen harhauttamiseksi (siten tekee aina $\frac{9}{10}$ koko porvarillisesta lehdistöstä kaikissa noissa vapaissa demokraattisissa maissa ja tasavalloissa). Olemme antaneet tuon lehdistön hieman vaikuttaa itseemme. Kuten tavallista, sanomalehtemme ovat yhä alltiita vanhoille porvarillisille tavoille eivätkä halua siirtyä uusille sosialistisille raiteille, ja siksi olemme nostaneet kovemman kohun kuin asia ansaitseekaan. Kommunisteille, varsinkaan sellaisille, jotka ovat joutuneet elämään niin vaikeita vuosia kuin me olemme eläneet vuodesta 1917 lähtien, näkemään niin vakavia politiikan kombinaatioita kuin me olemme nähneet siitä pitäen, ei Genova oikeastaan tuota sanottavia vaikeuksia. En muista, että tästä kysymyksestä olisi Keskuskomiteassa enempää kuin puolueemme jäsenistönkään keskuudessa ollut jotain erimielisyyttä tai kiistaa. Se on luonnollista, sillä kommunistien kannalta katsoen siinä ei ole mitään kiistanalaista, vaikka otettaisiin huomioon heidän keskuudessaan havaittavat mielipidevivahteetkin. Sanon toistamiseen, että menemme Genovaan kauppiaina, kehittääksemme mahdollisimman edullisessa muodossa kauppaa, joka on alkanut, jota käydään ja joka siitäkkin huolimatta, vaikka jonkun onnistuisi keskeyttää se väkivaltaisesti tietyksi aikaa, tulee tuon keskeytyksen jälkeen kuitenkin väistämättä kehittymään.

Rajoitun siis Genovan osalta näihin lyhyihin huomautuksiin ja siirryn tarkastelemaan niitä kysymyksiä, jotka mielestäni ovat olleet politiikan peruskysymyksiä kuluneena vuonna ja ovat politiikan peruskysymyksiä ensi vuonnakin. Minusta tuntuu (tai sellainen on ainakin totuttu tapani), että KK:n poliittisessa selostuksessa meidän ei pidä puhua yksistään siitä, mitä kuluneena toimintavuotena on tapahtunut, vaan myös siitä, mitkä ovat toimintavuoden tärkeimmät, olennaisimmat poliittiset opetukset, jotta voisimme määritellä oikein politiikkamme seuraavaksi vuodeksi ja ottaa opiksi yhtä ja toista vuoden ajalta.

Peruskysymyksenä on tietenkin uusi talouspolitiikka. Koko toimintavuosi on kulunut uuden talouspolitiikan merkeissä. Jos lienemme jotain suurta, tärkeää ja pysyvää saavuttaneet tämän vuoden aikana (mikä ei minusta ole vielä aivan varmaa), niin vain siinä suhteessa, että olem-

me oppineet tämän uuden talouspolitiikan joitakin alkeita. Olemme tosiaankin tämän vuoden aikana oppineet erittäin paljon uuden talouspolitiikan alalta. Ja olemmeko todella oppineet jotakin ja missä määrin, sen näyttävät luultavasti tulevat tapahtumat, sellaiset tapahtumat, jotka ovat kovin vähän meidän tahdostamme riippuvaisia, kuten esimerkiksi edessä oleva finanssipula. Minusta tuntuu, että tärkeimpiä seikkoja, joita uuden talouspolitiikkamme suhteen on pidettävä pohjana kaikissa päätelmissämme arvioidessamme vuoden kokemuksia ja ottaessamme käytännöllistä oppia tulevan vuoden varalta, ovat seuraavat kolme kohtaa:

Ensinnäkin, uusi talouspolitiikka on meille tärkeää ennen kaikkea sen kokeiluna, saammeko todella liittoyhdyden talonpoikaistalouteen. Vallankumouksemme edellisellä kehityskaudella, jolloin koko huomiomme ja kaikki voimamme keskitimme miltei yksinomaisesti etupäässä sellaiseen tehtävään kuin maahanhyökkäyksen torjumiseen, meillä ei ollut mahdollisuutta ajatella asiaan kuuluvalla tavalla tätä liittoyhdyttä — meillä ei ollut siihen aikaa. Se voitiin ja täytyikin tietyssä määrässä jättää huomioon ottamatta silloin, kun ehdottoman kiireellisenä ja suoranaishana tehtävänä oli torjua se vaara, että maailman imperialismin jättiläisvoimat kuristavat meidät kuoliaaksi.

Uuteen talouspolitiikkaan siirtymistä merkitsevä ratkaisu tehtiin viime edustajakokouksessa harvinaisen yksimielisesti, yksimielisemmin kuin on ratkaistu monia muita kysymyksiä puolueessamme (jonka erikoisuutena, se myönnettäköön, on ylipäänsä suuri yksimielisyys). Tämä yksimielisyys osoitti, että sosialistisen talouden luomiseksi tarvitaan ehdottomasti uutta menettelytapaa. Ne, jotka olivat monista kysymyksistä eri mieltä ja arvioivat tilannetta eri näkökulmasta, pääsivät hyvin pian ja vähääkään horjumatta yksimielisyyteen siitä, että mitä tulee sosialistiseen talouteen, sen perustan luomiseen, meiltä puuttuu oikeaa menettelytapaa, ja että täksi menettelytavaksi sopii ainoastaan uusi talouspolitiikka. Sotatapahtumien kehitys, poliitisten tapahtumien kehitys, kapitalismin kehitys vanhassa sivistyneessä Lännessä ja siirtomaiden yhteiskunnallinen ja poliittinen kehitys johti siihen, että me jouduimme ensimmäisinä murtamaan aukkoa vanhan porvarillisen maailman muuriin aikana, jolloin maamme oli taloudellisesti ellei takapajuisin maa, niin ainakin takapajuisimpia

maita. Suunnaton enemmistö maamme talonpoikais-
tosta pitää pientä yksityistaloutta. Sitä, minkä hahmotte-
lemastamme kommunistista yhteiskuntaelämää koskevasta
ohjelmasta saatoimme heti toteuttaa, rakennettiin jossain
määrin erillään siitä, mitä tapahtui laajojen talonpoikais-
joukkojen keskuudessa, joille me asetimme kovin raskaita
rasituksia sillä perusteella, ettei sota sallinut siinä suh-
teessa mitään epäröintiä. Ja tämän perustelun, jos otamme
sen kokonaisuudessaan, talonpoikaisto hyväksyi huolimatta
virheistä, joita emme voineet välttää. Talonpoikaisjoukot
yleensä näkivät ja ymmärsivät, että ne suunnattomat rasi-
tukset, joita niille asetettiin, olivat välttämättömiä työläis-
ten ja talonpoikain vallan puolustamiseksi tilanherroilta
ja itsemme pelastamiseksi kapitalistien maahanhyök-
käykseltä, joka uhkasi tehdä tyhjäksi kaikki vallanku-
mouksen aikaansaannokset. Mutta kansallistetuissa, yhteis-
kunnallistetuissa tehtaissa ja neuvostotiloilla rakennetun
talouden ja talonpoikaistalouden välillä ei ollut liitto-
yhteyttä.

Sen me näimme selvästi viimeksi pidetyssä puolueen
edustajakokouksessa. Näimme sen niin selvästi, ettei puo-
lueessa ollut mitään horjuntaa sen suhteen, että uusi
talouspolitiikka on välttämätöntä.

On huvittavaa nähdä, mitä arvioita annetaan tästä pää-
töksestämme rajan takana jos jonkinlaisten venäläisten
puolueiden tavattoman moninaisessa lehdistössä. Nämä
arviot eivät eroa toisistaan juuri nimeksikään: menneitä
muistellen nämä ihmiset jankuttavat vielä nytkin, että
vasemmistokommunistit⁷⁷ vastustavat yhä vieläkin uutta
talouspolitiikkaa. Vuonna 1921 heidän mieleensä muistui se,
mitä oli ollut vuonna 1918, ja se, minkä vasemmisto-
kommunistit itsekkin jo ovat meillä unohtaneet, ja nyt he
vatvovat ja märehdivät sitä yhä vakuutellen, että nuo bol-
shevikit ovat muka tunnetusti viekasta ja epärehellistä
väkeä; nämä muka salaavat Euroopalta, että heidän
omassa keskuudessaan on erimielisyyttä. Kun lukee täl-
laista, tulee mieleen: antaa heidän harhailla. Kun heillä
on moiset käsitykset siitä, mitä meillä tapahtuu, niin jo
tästä voidaan päätellä, miten tietoisia ovat nuo vanhan ajan
muka valistuneimmat ihmiset, jotka ovat nyt paenneet
ulkomaille. Me tiedämme, ettei keskuudessamme ollut
mitään erimielisyyksiä, ja niitä ei ollut juuri siksi, koska

kaikille oli selvää, että käytäntö vaatii sosialistisen talouden perustan rakentamisessa uutta menettelytapaa.

Meillä ei ollut liittoyhteyttä talonpoikaistalouden ja sen uuden talouden välillä, jota yritimme luoda. Onko se nyt? Ei ole vielä. Me olemme vasta pääsemässä siihen. Uuden talouspolitiikan koko merkitys, jota lehdistömme usein vieläkin etsiskelee mistä tahansa, mutta ei sieltä mistä pitäisi, sen koko merkitys on siinä ja vain siinä, että löydettäisiin yhteysmuoto sitä uutta taloutta varten, jota me luomme suunnattomilla voimainponnistuksilla. Siinä juuri onkin ansiomme. Ilman sitä emme olisikaan kommunisteja ja vallankumousmiehiä.

Uutta taloutta ryhdyimme rakentamaan vallan uudella tavalla, piittaamatta mistään vanhasta. Ja ellemme olisi ryhtyneet sitä rakentamaan, niin meidät olisi nujerrettu perinpohjin jo ensimmäisinä kuukausina, jo ensimmäisinä vuosina. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että pitäisimme härkäpäisesti kiinni siitä, että koska kerran aloitimme rakennustyömme niin rajattoman rohkeasti, niin meidän olisi jatkettavakin välttämättömästi samalla tavalla. Mikä siihen pakottaa? Ei mikään.

Olemme sanoneet aivan alusta pitäen, että joudumme suorittamaan äärimmäisen uutta tehtävää ja elleivät kapitalistisessa suhteessa kehittyneimpien maiden työläistoverit anna meille pikaista apua, tehtävämme on oleva uskomattoman vaikea ja sitä suorittaessamme teemme varmasti monia virheitä. Pääasia on, että osataan selvästi nähdä, missä näitä virheitä on tehty, ja tehdään kaikki uudelleen alusta alkaen. Jos kohta saammekin tehdä kaikki uudelleen kahteen ja jopa useampaankin kertaan, niin tämä osoittaa, että suhtaudumme maailman suurimpaan tehtäväämme ennakkoluulottomasti ja selväjärkisesti.

Tärkeintä uuden talouspolitiikan kannalta on nyt se, että otetaan oikealla tavalla varteen kuluneen vuoden kokemukset. Se on tehtävä, ja sen me tahdomme tehdä. Ja jos tahdomme tehdä (ja me tahdomme ja teemme!) sen hinnalla millä hyvänsä, niin on tiedettävä, että uuden talouspolitiikan ratkaiseva, kaikkea muuta ylempänä oleva perustehdävä on saattaa lujaan liittoyhteyteen toisaalta se uusi talous, jota olemme ryhtyneet rakentamaan (tosin kovin kehnosti, kovin taitamattomasti, mutta jota olemme kuitenkin ryhtyneet rakentamaan lähtökohtanamme aivan uusi

sosialistinen talouselämä, uudenlainen tuotanto ja uudenlainen jako), ja toisaalta se talonpojan talous, jota miljoonat ja taas miljoonat talonpojat harjoittavat.

Tätä liittoyhteyttä ei ole ollut ja meidän on se rakennettava ennen muuta. Kaikki on alistettava palvelemaan sitä. Meidän on vielä otettava selville, missä määrin uusi talouspolitiikka on onnistunut rakentamaan tätä liitto-yhteyttä, ja oltava hävittämättä sitä, mitä olemme ryhtyneet taitamattomasti rakentamaan.

Me rakennamme talouttamme pitäen yhteyttä talonpoikaiston kanssa. Meidän on tehtävä tätä työtämme uudelleen useampaan kertaan ja järjestettävä asiat niin, että suurteollisuuden ja maatalouden alalla suorittamamme sosialistinen työ olisi yhteydessä siihen työhön, jota jokainen talonpoika tekee ja tekee sitä vointinsa mukaan pyrkien pääsemään puutteesta, tekee sitä turhia viisastelematta (sillä mitäpä viisastelemista hänellä olisi pyrkiesään pelastumaan ja selviytymään suoranaisesta kiduttavan nälkäkuoleman vaarasta?).

Tämä liittoyhteys on osoitettava, että näkisimme sen selvästi, että sen näkisi koko kansa, että koko talonpoikaisto näkisi, että talonpoikaiston nykyisen työlään, ennenkuulumattoman kurjan, tavattoman köyhän ja tuskallisen elämän sekä sen työn välillä, jota tehdään kaukaisten sosialististen ihanteiden nimessä, on olemassa yhteys. On saatava tavalinen työhminen käsittämään, että hän on saanut joitakin parannuksia asemaansa ja saanut ne toisin kuin muutamat harvat talonpojat tilanherrain vallan ja kapitalismin aikana, jolloin jokainen parannus (parannuksia epäilemättä oli, jopa hyvin suuriakin) tiesi samalla talonpojan pilkkaamista, loukkaamista, ivaamista ja joukkoihin kohdistunutta väkivaltaa, mitä kukaan Venäjän talonpoika ei ole unohtanut eikä unohda vuosikymmeniin. Me pyrimme jälleen rakentamaan liittoyhteyden, todistamaan talonpojalle teoin, että me aloitamme siitä, minkä hän ymmärtää, tuntee ja oivaltaa nytkin kaikessa kurjuudessaan, emmekä jostain etäisestä, mikä talonpojan kannalta on mielikuvituksellista, todistamaan hänelle, että me osaamme auttaa häntä, että kommunistit todella auttavat häntä nyt, kun taloudelliseen häviöön saatetun, köyhtyneen ja kiduttavaa nälkää näkevän pientalonpojan asema on ras-

kas. Joko todistamme sen hänelle tai hän lähettää meidät hiiteen. Siitä ei pääse kerrassaan mihinkään.

Juuri sitä merkitsee uusi talouspolitiikka, juuri siinä on kaiken politiikkamme perusta. Tämä on koko kuluneen vuoden tärkein opetus uuden talouspolitiikan noudattamisesta ja, niin sanoaksemme, tärkein poliittinen sääntömme alkavaksi vuodeksi. Talonpoika antaa meille luottoa eikä tietenkään voikaan kaiken koetun jälkeen olla antamatta. Talonpoikien enemmistö elää myönnytellen: „No, ellette osaa, niin odotetaan, ehkäpä opittekin”. Mutta tätä luottoa ei voida saada loputtomasti.

Tämä on tiedettävä ja, vaikka luottoa on saatu, on pidettävä silti kiirettä. On tiedettävä, että lähestyy hetki, jolloin talonpoikainen maa ei anna meille enää luottoa, vaan käyttääksemme kauppakieltä, vaatii käteismaksua. „Kai te, hyvät hallitusmiehet, olette löytäneet nyt näin monien kuukausien ja vuosien odotuksen jälkeen varmimman ja luotettavimman keinon auttaa meitä pääsemään puutteesta, köyhyydestä, nälästä ja kurjuudesta. Te kyllä kykenette, te olette sen todistaneeet.” Sellainen tutkinto meitä odottaa kiertämättömästi, ja se, tämä tutkinto, ratkaisee viime kädessä kaiken: sekä uuden talouspolitiikan että kommunistisen vallan kohtalon Venäjällä.

Kykenemmekö suorittamaan loppuun välittömän tehtävämme vai emme? Kelpaako tämä uusi talouspolitiikka mihinkään vai ei? Jos perääntyminen osoittautuu oikeaksi, niin peräännyttymme on yhdyttävä talonpoikaisjoukkoihin ja lähdeävä yhdessä niiden kanssa eteenpäin, kenties sata kertaa hitaammin, mutta sen sijaan varmasti ja horjumatta, että nämä joukot näkisivät aina meidän menevän kaikesta huolimatta eteenpäin. Silloin asiamme on oleva ehdottomasti voittamaton, eivätkä mitkään maailmanmahdit meitä voita. Tähän mennessä, ensimmäisen vuoden aikana, emme ole saaneet sitä aikaan. Se on sanottava suoraan. Olen syvästi vakuuttunut (ja uusi talouspolitiikkamme antaa aihetta tehdä tämän johtopäätöksen aivan selvästi ja varmasti), että jos käsitämme, mikä suunnaton vaara piilee uudessa talouspolitiikassa, ja kohdistamme kaikki voimamme heikompiin kohtiin, niin silloin ratkaisemme tämän tehtävän.

Liityttäköön tiiviisti yhteen talonpoikaisjoukkojen kanssa, tavallisen työtätekevän talonpoikaiston kanssa, ja

lähdekköön eteenpäin paljon, verrattomasti hitaammin kuin haaveilimme, mutta sen sijaan niin, että nämä joukot kulkevat todella mukamme. Silloin tämä eteenpäinmenomme kiihtyy aikanaan sellaiseksi, jollaisesta nykyään emme voi haaveillakaan. Tämä on mielestäni uuden talouspolitiikan antama ensimmäinen ja tärkein poliittinen opetus.

Toinen, suppeampi opetus on se, että valtion laitokset ja kapitalistiset laitokset asetetaan koetukselle kilpailussa. Meillä muodostetaan nykyään sekayhtiöitä — mainitsen niistä lyhyesti tuonnempana —, jotka, kuten koko valtion kauppatoimintakin sekä koko uusi talouspolitiikkamme, ovat kaupallisten menetelmien, kapitalististen menetelmien soveltamista meidän, kommunistien, taholta. Niillä on merkitystä siinäkin suhteessa, että siten muodostuu käytännössä kilpailu kapitalististen menettelytapojen ja meidän menettelytapojemme välillä. Vertailkaa käytännössä. Me olemme tähän saakka laatineet ohjelmaa ja antaneet lupauksia. Aikoinaan se oli aivan välttämätöntä. Ohjelmaa ja lupauksista ei voida julistaa maailmanvallankumousta. Ja kun valkokaartilaiset ja m.m. menshevikit haukkuvat meitä sen johdosta, niin tämä osoittaa vain sitä, ettei menshevikeillä eikä II ja II^{1/2} Internationalen sosialisteilla ole mitään käsitystä siitä, miten vallankumous kehittyy yleensä. Me emme voineet aloittaa muuten kuin tätä tietä.

Mutta nyt ovat asiat siten, että meidän täytyy tarkastaa työtämme jo toden teolla eikä niin kuin valvontaelimet, jotka niin ikään ovat kommunistien muodostamia, vaikka ne olisivatkin mainioita ja vaikka ne olisivatkin sekä neuvostovirastojen että puoluevirastojen järjestelmässä miltei ihanteellisia valvontaelimiä. Emme tarvitse sellaista tarkastusta, vaan sellaista, joka olisi tarkastusta yleisen talouselämän näkökulmasta katsoen.

Kapitalisti osasi varustaa. Sen hän suoritti pahasti, sen hän suoritti rosvomaisesti, hän loukkasi ja ryöväsi meitä. Sen tietävät tavalliset työmiehet ja talonpojat, jotka eivät järkeile kommunismista, koska eivät tiedä, mitä se sellainen oikein on.

„Mutta kapitalistit osasivat kuitenkin varustaa, entä osaatteko te? Ette osaa.” Tuollaisia ääniä kuului — tosin ei aina selvästi — viime vuonna keväällä, ja ne muodostivat koko viimevuotisen keväällisen kriisin taustan. „Ihmi-

sinä te olette tietenkin erinomaisia, mutta ette osaa suorittaa sitä tehtävää, taloudellista tehtävää, johon olette käyneet käsiksi". Tällaista oli se mitä mutkattomin ja murhaavin arvostelu, jonka talonpoikaisto sekä talonpoikaiston kautta monet työläiskerroksetkin kohdistivat viime vuonna kommunistiseen puolueeseen. Ja juuri siksi tämä seikka uudessa talouspolitiikassa, tämä vanha seikka, saakin niin suuren merkityksen.

Tarvitaan tosi tarkastusta. Rinnallamme toimii kapitalisti, toimii kuin ryöväri ja kahmii liikevoittoja, mutta hän osaa toimia. Entä te — te yritätte uudella tavalla: liikevoittoja teillä ei ole, periaatteenne ovat kommunistisia, ihanteenne kauniita — no olette niin koreiksi maalattuja kuin pyhimykset, kelpaisitte vaikka elävinä paratiisiin —, mutta osaatteko hoitaa asioita? Tarvitaan tarkastusta, tosi tarkastusta, ei sellaista tarkastusta, että Keskuskontrollikomissio suorittaa tutkimuksen ja antaa paheksuvan lausunnon ja Yleisvenäläinen TpKK määrää rangaistuksen — ei, vaan tosi tarkastusta kansantalouden kannalta katsoen.

Kommunisteille on annettu kaikenlaisia lykkäyksiä, luottoakin on annettu enemmän kuin yhdellekään hallitukselle on koskaan annettu. Tietysti kommunistit auttoivat vapautumaan kapitalisteista ja tilanherroista, talonpoikaisto pitää sitä arvossa ja se on antanut etukäteen lykkäystä, mutta vain tiettyyn määräaikaan asti. Mutta sittenpä jo tarkastetaan, osaatteko isännöidä yhtä hyvin kuin muut? Entinen kapitalisti osaa, mutta te ette osaa.

Siinä ensimmäinen opetus, KK:n poliittisen selostuksen ensimmäinen perusosa. Me emme osaa hoitaa taloutta. Se on tullut vuoden mittaan todistetuksi. Mieleni tekisi kovin tuoda esimerkkejä muutamista gostresteistä * (käyttääkseen tätä ihanaa venäjän kieltä, jota Turgenev niin ylisteli) ja osoittaa, miten me osaamme hoitaa taloutta.

Valitettavasti monistakin syistä, mutta huomattavalta osaltaan sairauteni takia, en voinut valmistaa selostukseni tätä osaa ja siksi minun on rajoitettava vain tuomaan julki vakaumukseni, joka perustuu tapahtumien huomiointiin. Tämän vuoden aikana olemme todistaneet aivan selvästi, ettemme osaa hoitaa taloutta. Tämä on tärkein opetus. Joko todistamme ensi vuonna päinvastaista tai Neuvostovalta

* Gostrest — tynkämuoto sanoista gosudarstvennyi trest (valtion trusti). Suom.

ei voi pysyä pystyssä. Ja suurin vaara on se, etteivät kaikki sitä tajua. Jos me kaikki kommunistit, vastuunalaiset työntekijät tajuaisimme selvästi, ettemme osaa, jonka vuoksi opetelkaamme alusta asti, silloin voittaisimme — se olisi mielestäni tärkein, perustavin johtopäätös. Mutta sitä ei tajuta, vaan ollaan varmoja, että ne, jotka näin ajattelevat, ovat kehittymätöntä väkeä, eivät ole muka opiskelleet kommunismia — ehkä käsittävät kunhan opiskelevat. Ei, suokaa anteeksi, asian ydin ei ole siinä, että talonpoika ja puolueeseen kuulumaton työmies eivät ole opiskelleet kommunismia, vaan siinä, että ne ajat ovat olleet ja menneet, jolloin piti kehittää ohjelmaa ja kutsua kansaa tätä suurta ohjelmaa toteuttamaan. Tuo aika on ollut ja mennyt, ja nyt on näytettävä, että osaatte nykyisessä vaikeassa tilanteessa auttaa käytännöllisesti työläisen ja talonpojan taloutta, että he näkisivät teidän kestäneen kilpailun.

Sekayhtiöt, joita olemme ryhtyneet perustamaan ja joissa on mukana sekä yksityisiä kapitalisteja, venäläisiä ja ulkomaalaisia, että kommunisteja, nämä yhtiöt ovat muoto, jossa voidaan järjestää oikealla tavalla kilpailu, oppia ja osoittaa, että me osaamme yhtä hyvin kuin kapitalistitkin luoda liittoyhteyden talonpoikaistalouden kanssa, voimme tyydyttää tämän talouden tarpeet, voimme auttaa talonpoikaa eteenpäin sellaisena kuin hän nykyään on kaikessa sivistymättömyydessään, sillä häntä ei voida muuttaa toisenlaiseksi lyhyessä ajassa.

Juuri sellainen kilpailu odottaa meitä ehdottomana lykkäystä sietämättömänä tehtävänä. Juuri siinä on uuden talouspolitiikan ydin ja vakaumukseni mukaisesti koko puoluepolitiikan olemus. Meillä on puhtaasti poliittisia kysymyksiä ja vaikeuksia vaikka kuinka paljon. Ja te tiedätte, että niitä ovat sekä Genova että intervention vaara. Vaikeudet ovat suuria, mutta ne ovat kaikki mitättömän vähäisiä tähän vaikeuteen verraten. Genovassa näimme jo, miten asioita ajetaan, siellä opimme paljon, tulimme tuntemaan porvarillisen diplomatian. Se on sitä, mitä menshevikit opettivat meille 15 vuotta ja saivatkin opetetuksi yhtä ja toista hyödyllistä. Se ei ole uutta.

Mutta meidän on nyt läpäistävä talouselämässämme seuraava koe: on kestettävä kilpailussa tavallista kauppa-apulaista, tavallista kapitalistia ja kauppiasta vastaan, joka menee talonpojan luo eikä ryhdy kiistelemään kommu-

nismista — ajatelkaas, ei ryhdy kiistelemään kommunistista —, vaan alkaa väittää: jos pitää hankkia jotakin, tehdä kunnon kaupat, osata rakentaa, niin minä kyllä rakennan kalliisti, mutta kommunistitpa saattavat rakentaa kalliimmin, jopa kymmentäkin kertaa kalliimmin. Juuri tällainen agitaatio on nyt asian olemuksena, juuri siinä on talouselämämme ydin.

Toistan vieläkin, että kansa on myöntänyt meille lyk-
käystä ja antanut luottoa oikean politiikkamme ansiosta, ja ne ovat, uuden talouspolitiikan kielellä sanoen, vekseleitä, mutta näihin vekseleihin ei ole merkitty erääntymisaikaa eikä vekselin tekstistä selviä, milloin ne esitetään lunastettaviksi. Siinäpä se vaara onkin, siinä se erikoisuus, joka erottaa nämä poliittiset vekselit tavallisista liikevekseleistä. Meidän on kiinnitettävä koko huomiomme tähän eikä lohduteltava itseämme sillä, että kaikkialla valtion trusteeissa ja sekayhtiöissä on vastuunalaisia ja parhaita kommunisteja — siitä ei ole mitään hyötyä, koska he eivät osaa hoitaa taloutta ja ovat tässä suhteessa huonompia kuin tavallinen suurtehtaan ja suurliikkeen kouluma kapitalistinen liikeapulainen. Sitä me emme tajua, siinä suhteessa on vielä kommunistista pöyhkeilyä — komtshvanstvoa, käyttääksemme samaa suurta venäjän kieltä. Kysymys on siitä, että vastuunalainen kommunisti — parhainkaan, tunnetusti rehellinen ja uskollinen, pakkotyötuurin kestänyt ja kuolemaa pelkäämätön kommunisti — ei osaa käydä kauppaa, sillä hän ei ole liikemies, hän ei ole oppinut eikä haluakaan oppia sitä eikä ymmärrä, että hänen pitää oppia aakkosista alkaen. Hänen, kommunistin, vallankumousmiehen, joka on tehnyt maailman suurimman vallankumouksen, hänen, johon katsoo ellei neljäkymmentä pyramiidia, niin ainakin neljäkymmentä Euroopan maata toivoen vapautuvansa kapitalismista, hänen on nyt otettava oppia tavallisesta kauppa-apulaisesta, joka on häärinyt puodissa kymmenen vuotta ja tuntee tämän kauppa-alan, mutta hän, vastuunalainen kommunisti ja uskollinen vallankumousmies, ei tunne tuota alaa eikä hän tiedä edes sitäkään, ettei hän sitä tunne.

Ja jos me, toverit, täytämme vaikkapa vain tämän ensimmäisen aukon tiedoissamme, niin se on oleva mitä valtavin voitto. Meidän pitää lähteä tästä edustajakokouksesta vakuuttuneina, että emme tietäneet sitä ja että alamme

oppia aakkosista alkaen. Emme ole kuitenkaan lakanneet olemasta vallankumouksellisia (vaikka monet sanovat, eivätkä aivan aiheettomasti, että olemme virkavaltai-
stuneet) ja kykenemme ymmärtämään sen yksinkertaisen sei-
kan, että uudessa, tavattoman vaikeassa asiassa on osat-
tava aloittaa alusta monta kertaa: kerran alettuasi ja
jouduttuasi umpikujaan ala uudelleen ja taas uudelleen
kymmeniä kertoja, mutta pidä pääsi, älä ylpeile äläkä
pöyhkeile sillä, että olet kommunisti, kun kerran joku puo-
lueseen kuulumaton kauppa-apulainen, ehkä valkokaarti-
lainenkin ja todennäköisesti juuri valkokaartilainen, osaa
tehdä sen, mikä talouden kannalta katsoen on tehtävä hin-
nalla millä hyvänsä, mutta sinä et osaa. Jos sinä, vastuun-
alaisena kommunistina, monia kommunistisia ja neuvosto-
laisia arvo-, kunnia- ja „ritari-”nimiä omaavana, tämän
käsität, silloin saavutat varmasti päämääräsi, sillä se on
opittavissa.

Joitakin, joskin aivan pikkuruaisia saavutuksia meillä on
kuluvan vuoden varrelta, mutta ne ovat aivan vähäisiä.
Asian ydin on siinä, ettei käsitetä, ettei olla laajalti kaik-
kien kommunistien keskuudessa varmoja siitä, että
nykyään meillä, Venäjän vastuunalaisilla ja mitä uskollis-
immilla kommunisteilla, on mainittua taitoa vähemmän
kuin kenellä tahansa vanhalla kauppa-apulaisella. Toistan,
että on alettava opiskelu aivan alusta alkaen. Jos tajuam-
me tämän, niin silloin läpäisemme tutkinnon, vaikean tut-
kinnon, jonka lähestyvä finanssipula panee toimeen, tutkin-
non, jonka panevat toimeen Venäjän ja maailman
markkinat, joiden alaisia olemme, joihin olemme sidottuja
ja joista emme pääse irti. Se on oleva vaikea tutkinto, sillä
siinä meidät voidaan reputtaa sekä taloudellisesti että
poliittisesti.

Näin ja vain näin on kysymys, sillä tämä kilpailu on
vakava, tämä kilpailu on ratkaiseva. Olemme selviytyneet
jos jollakin keinolla ja konstilla poliittisista ja taloudelli-
sista vaikeuksistamme. Voimme kehaista ylpeinä, että
olemme tähän asti osanneet käyttää kaikkia noita keinoja
ja konsteja eri yhdistelminä ja eri tilanteisiin sovellettuina,
mutta nyt meillä ei enää ole mitään konsteja. Sallikaa
sanoa tämä teille ilman mitään liioittelua, joten siinä mie-
lessä kysymyksessä on todellakin „viimeinen ja ratkaiseva
taisto”, ei kansainvälistä kapitalismia vastaan — sitä vas-

taan pitää käydä vielä monta „viimeistä ja ratkaisevaa taistoa” — ei, vaan juuri Venäjän kapitalismia, sitä kapitalismia vastaan, joka versoo pientalonpoikaistaloudesta ja jota tämä pitää hengissä. Tässä suhteessa meitä odottaa lähitulevaisuudessa taistelu, jonka alkua ja loppua ei voida tarkoin määritellä. Se on oleva „viimeistä ja ratkaisevaa taistoa”, siinä ei voi olla enää mitään, ei poliittisia enempää kuin muitakaan kiertoteitä, sillä se on tutkinto yksityispääoman kanssa käytävän kilpailun muodossa. Joko läpäisemme tämän tutkinnon, jona on kilpailu yksityispääoman kanssa tai epäonnistumme täydellisesti. Voidaksemme läpäistä tämän tutkinnon, meillä on poliittinen valta ja suuri määrä kaikenlaisia taloudellisia ja muita resursseja ja jos mitä, paitsi taitoa. Taitoa puuttuu. Mutta jos vain otamme oppia viime vuoden kokemuksesta ja pidämme sitä koko ajan ohjeenamme vuonna 1922, niin silloin voitamme tämänkin vaikeuden, vaikka se on paljon suurempi kuin edelliset vaikeudet, sillä se on meissä itsessämme. Se on toista kuin jokin ulkoinen vihollinen. Tänä vaikeutena on se, ettemme itse tahdo tunnustaa sitä epämieluisuutta, joka on pakon sanelema, emmekä tahdo joutua siihen epämieluisaan asemaan, johon pakosta joudutaan: ala opiskella alusta. Tämä on toinen opetus, joka nähdäkseni seuraa uudesta talouspolitiikasta.

Ja lisäksi kolmas opetus, tämä koskee valtiokapitalismia. Sääli, ettei toveri Buharin ole läsnä edustajakokouksessa, mieleni tekisi väitellä hieman hänen kanssaan, mutta parasta kun jätän seuraavaan edustajakokoukseen. Valtiokapitalismin suhteen lehdistömme ja puolueemme yleensä tekevät nähdäkseni sen virheen, että erehdytään hahmottamaan, olemaan hölläkätisiä, viisastelemaan siitä, mitä valtiokapitalismilla on ymmärrettävä, ja kurkistelemaan vanhoihin kirjoihin. Mutta niissäpä on kirjoitettu vallan muuta: niissä kirjoitetaan siitä valtiokapitalismista, jota esiintyy kapitalismin aikana, mutta ei ole yhtään kirjaa, jossa kerrottaisiin kommunismin aikaisesta valtiokapitalismista. Ei edes Marx huomannut kirjoittaa siitä sanaakaan ja kuoli jättämättä yhtään tarkkaa sitaattia ja kiistatonta ohjetta. Siksi meidän täytyy nyt selviytyä omin voimin. Ja jos luomme ajatuksissamme yleissilmäyksen siihen, mitä lehdistössämme kirjoitetaan valtiokapitalismista, kuten yritin tehdä valmistaessani tätä selostusta, niin syntyy

vakaumus, että siinä ammutaan kokonaan yli maalin, katsotaan vallan toiseen suuntaan.

Koko taloustieteellisen kirjallisuuden mukaan valtiokapitalismi on sellaista kapitalismia, jota esiintyy kapitalistisen järjestelmän aikana, jolloin valtiovalta alistaa välittömästi alaisekseen tiettyjä kapitalistisia tuotantolaitoksia. Mutta meillähän valtio on proletaarinen, nojaa proletariaattiin, antaa proletariaatille kaikki poliittiset etuudet ja vetää proletariaatin avulla puolelleen talonpoikaista pohjakerroksista alkaen (muistatte kai, että aloitimme tämän työn köyhälistökomiteoista). Senpä vuoksi valtiokapitalismin suhteen monelta on mennyt pää pyörälle. Ettei niin tapahtuisi, on muistettava se perusasia, että valtiokapitalismia ei ole käsitelty siinä muodossa, jossa se meillä esiintyy, missään teoriassa eikä kirjallisuudessa siitä yksinkertaisesta syystä, että kaikki tähän sanaan liittyvät tavanmukaiset käsitykset ajoittuvat kapitalistisen yhteiskunnan, porvarivallan kaudelle. Sen sijaan meidän yhteiskuntaelämäme on sellaista, joka on suistunut pois kapitalismin raiteilta eikä ole vielä päässyt uusille raiteille, mutta tätä valtiota johtaa proletariaatti eikä porvaristo. Me emme halua ymmärtää, että kun sanomme „valtio”, niin tämä valtio olemme me, proletariaatti, työväenluokan etujoukko. Valtiokapitalismi on kapitalismia, jota voimme rajoittaa, jonka puitteet ovat määrättävissämme, tämä valtiokapitalismi on sidottu valtioon ja tänä valtiona ovat työläiset, työväen valveutunein osa, sen etujoukko, sinä olemme me.

Valtiokapitalismi on sellaista kapitalismia, joka meidän on pantava tiettyihin puitteisiin ja jota emme osaa yhä vieläkään panna puitteisiin. Siinä koko juttu. Niinpä meistä itsestämme riippuu, millaiseksi tämä valtiokapitalismi muodostuu. Poliittista valtaa meillä on tarpeeksi, aivan tarpeeksi; taloudellisia keinoja on niin ikään aivan riittävästi käytettävissämme, ei ole vain riittävästi taitoa sillä työväenluokan etujoukolla, joka on asetettu hoitamaan välittömästi asioita ja määräämään rajat, tekemään ne selviksi ja alistamaan valtaansa eikä alistumaan toisten valtaan. Siinä tarvitaan vain taitoa, mutta tätäpä meillä ei ole.

Onhan se historiassa aivan ennennäkemätön tilanne, että proletariaatilla, vallankumouksellisella etujoukolla, on

aivan riittävästi poliittista valtaa ja silti samalla esiintyy valtiokapitalismia. Tärkeintä on nyt se, että ymmärtäisimme tämän kapitalismin olevan sitä kapitalismia, jota voimme ja jota meidän pitää sallia, jolla voimme ja jolle meidän pitää panna puitteet, sillä tätä kapitalismia tarvitsevat laajat talonpoikaisjoukot ja yksityispääoma, jonka tehtävä on käydä kauppaa niin, että talonpoikaiston tarpeet tulisivat tyydytetyiksi. Asia on järjestettävä niin, että kapitalistinen taloudenpito ja kapitalistinen liikevaihto voisivat tapahtua tavalliseen tapaan, sillä kansa tarvitsee niitä, ilman niitä ei tulla toimeen. Mikään muu ei ole niistä, tähän leiriin kuuluvista, ehdottoman välttämätöntä, kaikkeen muuhun ne voivat tyytyä. Tehkääpä te kommunistit, te työmiehet, proletariaatin valveutunut, valtiota johtamaan ryhtynyt osa, niin, että valtiolaitos, jonka olette ottaneet huostaanne, toimisi teidän tahtonne mukaan. Olemme eläneet nyt vuoden, valtiolaitos on meidän huostassamme, mutta onko se tänä vuonna uuden talouspolitiikan osalta toiminut meidän tahtomme mukaan? Ei. Emme halua myöntää sitä, ettei se toiminut meidän tahtomme mukaan. Entä miten se sitten toimi? Auto ei tottele ohjausta: näyttää kuin mies istuisi sitä ohjaamassa, mutta autopa ei kuljekaakaan sinne, minne sitä ohjataan, vaan jonkin, minne sitä ohjaa joko jokin illegaalinen tai lainvastainen tai, herra ties', mistä tullut voima, joko jotkin keinottelijat tai yksityiskapitalistit taikka molemmat yhdessä,— mutta auto ei vain kulje aivan siten eikä useimmiten lainkaan siten kuin auton ohjauspyörässä oleva kuvittelee sen kulkevan. Juuri tämä on tärkeintä, mikä on pidettävä mielessä valtiokapitalismikysymyksessä. Tällä perusalalla meidän pitää opetella alusta alkaen ja vasta sitten, kun ehdottomasti tajuamme ja ymmärrämme tämän, voimme taata, että varmasti opimme sen.

Siirryn nyt tarkastelemaan kysymystä perääntymisen lopettamisesta, josta tulin jo maininneeksi metallityöläisten edustajakokouksessa pitämässäni puheessa. En ole havainnut sittemmin esitettävän minkäänlaisia vastaväitteitä, en puoluelehdistössä, en tovereitten yksityiskirjeissä enkä Keskuskomiteassakaan. Keskuskomitea hyväksyi suunnitelmani, ja tänä suunnitelmana oli se, että myös tässä edustajakokouksessa pidettävässä selostuksessa korostettaisiin Keskuskomitean nimessä voimakkaasti

tuota perääntymisen lopettamista ja pyydetäisiin edustajakokousta antamaan jo koko puolueen nimessä vastaava ohje, joka olisi velvoittava. Olemme perääntyneet vuoden. Nyt meidän on sanottava puolueen nimessä: riittää! Tavoite, johon perääntymisellä pyrittiin, on saavutettu. Tämä kausi on päättymässä tai jo päättynyt. Nyt on edessä toinen tavoite — voimien uudelleenryhmittäminen. Olemme siirtyneet uusiin aseisiin, perääntymisen olemme yleensä suorittaneet sittenkin verrattain hyvässä järjestyksessä. Tosin eri tahoilta kuului kyllin paljon ääniä, jotka tahtoivat muuttaa tämän perääntymisen paniikkimaiseksi. Eräältä taholta puhuttiin, että olemme muka tässä tai tuossa suhteessa perääntyneet väärin, kuten esimerkiksi puhuivat „työläisopposition” nimeä kantaneen ryhmän eräät edustajat. (Mielestäni he käyttivät väärää nimeä.) Liiallisessa innossaan he yrittivät yhtäälle, mutta joutuivatkin toisaalle, ja ovat nyt osoittaneet sen selvästi. Silloin he eivät huomanneet, ettei heidän toimintansa suuntana ollut suinkaan liikkeemme oikaiseminen, vaan heidän toimintansa merkitsi itse asiassa vain paniikin kylvämistä ja haittaa järjestyneelle perääntymiselle.

Perääntyminen on vaikeata, varsinkin niistä vallankumousmiehistä, jotka ovat tottuneet hyökkäämään, ja varsinkin kun he ovat tottuneet hyökkäämään useita vuosia peräkkäin ja suurella menestyksellä, varsinkin kun heidän ympärillään on muiden maiden vallankumouksellisia, jotka alinomaa haaveilevat vain hyökkäyksen alkamisesta. Nähdessään meidän perääntyvän eräät heistä pillahtivat aivan sopimattomasti ja lapsellisesti itkuun, kuten tapahtui Kominternin Toimeenpanevan komitean viimeksi pidetyssä laajennetussa istunnossa. Vaikutteinaan mitä parhaimmat kommunistiset tunteet ja kommunistiset pyrkimykset eräät toverit pillahtivat itkuun sen johdosta, kun venäläiset kelpo kommunistit, ajatelkaas, perääntyvät. Ehkä minun on nyt jo vaikea ymmärtää tuota länsieurooppalaista mentaliteettiä, vaikka olenkin elänyt kyllin monia vuosia emigranttina noissa ihanissa demokratian maissa. Mutta ehkäpä heidän kannaltaan tätä on niin vaikea käsittää, että pitää panna itkuksi. Joka tapauksessa meillä ei ole aikaa tunteilla. Meille oli selvää, että juuri siksi, että olimme hyökänneet useita vuosia niin menestyksellisesti ja saavuttaneet niin monia tavattomia voittoja (ja kaikki tämä maassa, joka oli

saatettu uskomattoman hävityksen tilaan ja jolta puuttui aineellisia edellytyksiä!), meidän täytyi hyökkäyksemme tulosten varmistamiseksi perääntyä aivan välttämättömästi, koska olimme niin paljon valloittaneet. Emme kyenneet pitämään hallussamme kaikkia asemia, jotka olimme vallanneet lennossa, mutta toiselta puolen vain sen vuoksi, että olimme nopeasti, työläisten ja talonpoikain innostuksen aallonharjalla kiitäen vallanneet tavattoman paljon, vain sen vuoksi meillä oli niin paljon alaa, että saatoimme perääntyä hyvin kauas ja voimme vieläkin perääntyä kauas menettämättä silti mitään tärkeää ja perustavaa. Perääntyminen on suoritettu yleensä kyllin järjestyneesti, vaikka paniikin valtaan joutuneet, joihin „työläisoppositiokin” kuului (mikä olikin sen mitä suurin vahingollisuus!), ovatkin aiheuttaneet huudoillaan osittaista rakoilua, kurin rikkomisia, poikkeamia oikeasta perääntymistavasta. Peräännyttäessä on vaarallisinta paniikki. Kun koko armeija (puhun tässä kuvaannollisessa mielessä) perääntyy, mieliala ei voi olla silloin sellainen kuin se on kaikkien mennessä eteenpäin. Perääntyessä joudutte joka askeleella havaitsemaan, että mieliala on jossain määrin masentunut. Meillä oli jopa runoilijoitakin, jotka kirjoittivat, että Moskovassa on näet vilua ja nälkää, „kun ennen oli siistiä ja kaunista, niin nyt on vain kaupustelua ja keinoittelua”. Meillä on melkoinen määrä tuollaisia runo- tuotteita.

On ymmärrettävää, että tämä johtuu perääntymisestä. Ja siinä piilee suunnaton vaara: voitokkaan suurhyökkäyksen jälkeen perääntyminen on hirveän vaikeaa; suhteet ovat tällöin kokonaan toisenlaiset; vaikka hyökättäessä et pitäisikään yllä kuria, niin kaikki ryntäävät ja kiitävät itsestään eteenpäin; peräännyttäessä pitää kurinkin olla tietoisempaa ja se on sata kertaa tarpeellisempaa, sillä kun koko armeija perääntyy, se ei ole selvillä eikä näe, missä pysähtytään, se näkee vain peräännyttävän — tällöin riittää toisinaan muutama paanillinen huuto saamaan kaikki pakoon. Siinä on suunnaton vaara. Kun todellinen armeija perääntyy näin, niin laitetaan konekiväärit asemiin, ja kun järjestynyt perääntyminen muuttuu sekasortoiseksi, annetaan käsky: „Tulta!” Ja se on oikein.

Jos jotkut, vaikkapa mitä parhaimpien vaikutteiden kannustamina, aiheuttavat paniikkia ajankohdalla, jolloin

suoritamme ennen kuulumattoman vaikeata perääntymisliikettä ja jolloin kaikki kaikessa on se, että säilytetään hyvä järjestys — niin silloin rangaistakoon ankarasti, armotta ja säälimättä pienimmistäkin kurinrikkomuksista, ja tämä ei koske vain joitakin puolueemme sisäisiä asioita, vaan sitäkin enemmän sellaisia herroja kuin menshevikkejä ja yleensä kaikkia II¹/₂ Internationalen herroja.

Joku päivä sitten luin „Kommunistisen Internationalen” 20. vihkosta toveri Rakosin artikkelin, jossa käsitellään Otto Bauerin uutta kirjasta, saman Bauerin, josta me kaikki otimme aikoinaan oppia, mutta josta sodan jälkeen on tullut säälittävä poroporvari, kuten Kautskystakin. Nyt hän kirjoittaa: „Kas niin, he perääntyvät takaisin kapitalismiin; olemmehan aina sanoneet: vallankumous on porvarillinen”.

Menshevikit ja eserrät, jotka noita juttuja levittelevät, ihmettelevät, kun sanomme ampuvamme tuollaisista teoista. He kummastelevat, vaikka kysymys on päivän selvä: armeijan perääntyessä tarvitaan sata kertaa parempaa kuria kuin hyökätessä, sillä hyökätessä kaikki rynnistävät eteenpäin. Mutta jos nyt kaikki alkavat rynnätä taaksepäin, niin siitä seuraa tuho, kiertämätön ja pikainen tuho.

Juuri sellaisena ajankohtana on tärkeintä, että peräännyttään järjestyksessä, määrätään tarkasti, mihin saakka peräännyttään, eikä antauduta paniikin valtaan. Ja kun menshevikki sanoo: „Te peräännytte nyt, olen aina ollut perääntymisen kannalla, olen kanssanne samaa mieltä, olen teikäläisiä, perääntykäämme yhdessä”, niin vastaamme hänelle: „Avoimesta menshevismistä vallankumoukselliset tuomioistuimemme tuomitkoot ammuttavaksi, muussa tapauksessa ne eivät ole meidän tuomioistuimiamme, vaan herra ties mitä”.

He eivät voi millään käsittää sitä ja sanovat: „Miten diktatorisesti tuo väki menetteleekään!” Aina tähän saakka he luulevat meidän vainoavan menshevikkejä siitä syystä, että he tappelivat meitä vastaan Genevessä⁷⁸. Mutta jos olisimme kulkeneet sitä tietä, niin luultavasti emme olisi pysyneet vallassa kahtakaan kuukautta. Tosiaankin, se oppi, jota niin Otto Bauer kuin II ja II¹/₂ Internationalen johtomiehetkin, niin menshevikit kuin eserrätkin julistavat, muodostaa heidän olemuksensa: „Vallankumous on mennyt liian pitkälle. Olemme aina sanoneet samaa, mitä sinä

nyt sanot. Salli meidän toistaa se vielä kerran". Mutta me vastaamme siihen: „Sallikaa asettaa teidät siitä hyvästä seinää vasten. Joko pidättäydytte propagoimasta mielipiteitänne tai, jos haluatte esittää poliittisia mielipiteitänne nykytilanteessa, kun olosuhteemme ovat paljon pahempia kuin valkoisten suoranaisen hyökkäyksen aikana, tulemme kohtelemaan teitä, se tietäkääkin, kuin pahimpia ja vahingollisimpia valkokaartilaisaineksia". Tätä emme saa unoh-
taa.

Kun puhun perääntymisen lopettamisesta, tarkoitukseni ei ole suinkaan sanoa, että olemme jo oppineet käymään kauppaa. Päinvastoin, olen kokonaan toista mieltä, ja jos puheestani saataisiin sellainen käsitys, niin se merkitsisi, ettei minua ole ymmärretty oikein, ja todistaisi, etten osaa esittää oikein ajatuksiani.

Mutta kysymys on siitä, että tehtäisiin loppu hermostuneisuudesta ja hosumisesta, jota meillä ilmenee uuden talouspolitiikan seurauksena, ja siitä, että pyritään tekemään, sovittamaan kaikki uudella tavalla. Nykyään meillä on sekayhtiöitä. Tosin niitä on hyvin vähän. Olemme yhdessä ulkomaisten kapitalistien kanssa perustaneet yhdeksän ulkomaankaupan komissariaatin vahvistamaa yhtiötä, Sokolnikovin komissio⁷⁹ on vahvistanut 6 ja Severoles⁸⁰ on tehnyt kaksi sopimusta. Tällä hetkellä on siis olemassa seitsemäntoista eri instanssin vahvistamaa yhtiötä, joilla on moniin miljooniin nouseva pääoma. (Meillä on kyllä tarpeeksi sekasotkua instansseissakin, joten tässäkin on voitu jossain suhteessa haksahda.) Mutta joka tapauksessa meillä on nyt yhtiöitä, joissa on mukana venäläisiä ja ulkolaisia kapitalisteja. Niitä on vähän. Tämä vähäinen, mutta käytännöllinen alku osoittaa, että kommunistit ovat saaneet tunnustusta, tunnustusta käytännöllisen työnsä kannalta, eikä kysymys ole sellaisten korkeiden laitosten kuin Keskuskontrollikomis-
sion ja Yleisvenäläisen TpKK:n antamasta tunnustuksesta. Keskuskontrollikomisio on tietenkin erittäin hyvä laitos, ja annamme sille nyt enemmän valtaa. Mutta silti, kun nämä laitokset tarkastavat kommunisteja, niin... ajatelkaas, maailman markkinoilla ei tunnusteta niiden arvovaltaa. (N a u r u a.) Mutta kun tavalliset kapitalistit, sekä venäläiset että ulkomaalaiset, suostuvat perustamaan sekayhtiöitä kommunistien kanssa, niin sanomme: „Jotakin me

senttään osaamme, kuinka kehoja ja vähäistä se sitten lieneekin, mutta aluksi meillä on jo jotakin". Ei tietenkään kovin paljon; ajatelkaahan, siitä on jo vuosi, kun julistimme keskittävämmme kaiken tarmomme (ja meillä sanotaan olevan paljon tarmoa), kaiken tarmomme tähän asiaan, mutta vuoden tuloksena on vain seitsemäntoista yhtiötä.

Tämä osoittaa, että olemme helkkarin saamattomia, nahjusmaisina, että meissä on vielä paljon oblomovilaisuutta, josta meitä vielä tullaan välttämättä löylyttämään. Mutta silti, toistan, alku on ja tiedustelu on suoritettu. Kapitalistit eivät olisi ryhtyneet tekemisiin kanssamme, ellei heidän toiminnalleen olisi ollut edes alkeellisimpia edellytyksiä. Mutta jos kerran heistä vähäininkin osa on ryhtynyt, niin jo tämä osoittaa, että olemme saaneet osittaisen voiton.

Tietysti kapitalistit tulevat yhä puijaamaan meitä näissä yhtiöissä, puijaamaan niin, että saamme sitten useita vuosia selvitellä asioita. Mutta ei väliä. En sano, että tämä on voitto — tämä on tiedustelua, joka osoittaa, että meillä on jo toiminta-alaa, kaistale maata ja että voimme jo lopettaa perääntymisen.

Tiedustelun tuloksena on tehty mitättömän pieni määrä sopimuksia kapitalistien kanssa, mutta silti niitä on tehty. Tästä on otettava oppia ja toimittava edelleen. Tässä mielessä on aika lakata hermostelemasta, kirkumasta ja touhuamasta. Satamalla sataa kirjelappuja ja puhelinsanomioita: „eiköhän meilläkin saisi suorittaa uudelleenjärjestelyä, kun meillä on uusi talouspolitiikka?” Kaikki touhuavat ja tuloksena on sekamelska; kukaan ei tee mitään käytännöllistä, kaikki vain pohtivat, kuinka on sopeuduttava uuteen talouspolitiikkaan, eivätkä saa mitään aikaan.

Kauppiaat naureskelevat kommunisteille ja nähtävästi virnailevat: „Ennen oli ylisuostuttelijoita⁸¹, mutta nyt on ylijuttelijoita”. Että kapitalistit ovat tehneet meistä pilkkaa, että olemme myöhästyneet ja menettäneet otollisen tilaisuuden — se on aivan epäilemätöntä ja tässä mielessä sanonkin, että tämä pitää sanoa edustajakokouksen nimissä.

Perääntyminen on päättynyt. Tärkeimmät toimintamenetelmät, miten kapitalistien kanssa on työskenneltävä, on viitoitettu. On jo esimerkkejäkin, joskin peräti vähän.

Lakatkaa viisastelemasta ja järkeilemästä uudesta talouspolitiikasta, runoja kirjoitelkoot runoilijat, sitä var-tenhan he ovatkin runoilijoita. Talousmiehet, älkää jär-keilkö uudesta talouspolitiikasta, vaan lisätkää noiden yhtiöiden määrää, ottakaa selvää, paljonko on kommunis-teja, jotka pystyvät järjestämään kilpailun kapitalistien kanssa.

Perääntyminen on päättynyt, tehtävänä on nyt voimien uudelleenryhmittäminen. Tässä se ohje, joka edustaja-kokouksen on annettava ja jonka on tehtävä loppu touhua-misesta ja sekamelskasta. Rauhoittukaa, älkää viisastelko, se lasketaan miinukseksi. Sinun pitää näyttää käytännössä, ettet ole kapitalisteja kehnempi työssä. Kapitalistit solmivat taloudellisia yhteyksiä talonpoikaiston kanssa rikastuakseen, mutta sinun pitää solmia liittoyhteys talon-poikaistalouden kanssa lujittaaksesi proletaarisen valtiom-me taloudellista mahtia. Sinulla on kapitalisteihin verrat-tuna se etu, että valtiovalta on käsissäsi, että sinulla on monenlaisia taloudellisia keinoja käytettävänäsi, et vain osaa käyttää niitä, suhtaudu siis asioihin selväjärkisesti, riisu korea kuoresi, kommunistinen juhla-asusi, opettele vaatimattomasti tavallisia asioita, niin silloin lyömme lau-dalta yksityiskapitalistin. Meillä on valtiovalta, meillä on paljon taloudellisia keinoja; jos lyömme kapitalismin ja solmimme liittoyhteyden talonpoikaistalouden kanssa, niin silloin meistä tulee ehdottomasti voittamaton mahti. Ja sil-loin sosialismin rakentaminen ei ole enää vain kommunis-tisen puolueen asia, puolueen, joka on kuin pisara meressä, vaan kaikkien työtätekevien joukkojen asia; silloin tavalli-nen talonpoika näkee: he auttavat minua; ja silloin hän on seuraava meitä niin että vaikka kulkumme edistysisikin sata kertaa hitaammin, se on sen sijaan oleva miljoona kertaa varmempaa ja lujempaa.

Juuri tässä merkityksessä pitää puhua perääntymisen lopettamisesta, ja olisi oikein, jos tämä muodossa tai toi-nessa hyväksyttäisiin edustajakokouksen päätöksellä ohje-lauseeksi.

Tässä yhteydessä tahtoisin kajota kysymykseen, mitä bol-shevikkien uusi talouspolitiikka on — evoluutiotako vai tak-tiikkaa? Näin asettivat kysymyksen smenavehiläiset, jotka kuten tiedätte, edustavat venäläisten emigranttien keskuu-nessa muodostunutta yhteiskunnallis-poliittista virtausta,

jonka johdossa on huomattavimpia kadetteja, eräitä entisen Koltshakin hallituksen ministereitä — miehiä, jotka ovat vakuuttuneet, että Neuvostovalta rakentaa venäläistä valtiota, ja sen vuoksi pitää seurata sitä. „Entä mitä valtiota tuo Neuvostovalta oikein rakentaa? Kommunistit sanovat, että kommunistista ja vakuuttavat, että uusi talouspolitiikka on taktiikkaa: tukalana aikana bolshevikit eivät kajoa yksityiskapitalisteihin, mutta myöhemmin muka ottavat omansa. Puhukoot bolshevikit mitä haluavat, mutta todellisuudessa se ei ole taktiikkaa, vaan evoluutiota, sisäistä uudestisyntymistä, he päätyvät lopulta tavalliseen porvarilliseen valtioon ja meidän on kannatettava heitä. Historian kulku on erilaista”, smenavehiläiset järkeilevät.

Muutamat heistä tekeytyvät kommunisteiksi, mutta on suorasukaisempiakin miehiä, siinä luvussa Ustrjalov. Hän taisi olla ministerinä Koltshakin hallituksessa. Hän ei ole samaa mieltä tovereittensa kanssa, vaan sanoo: „Olkaa te kommunistista mitä mieltä tahansa, mutta minä väitän, ettei uusi talouspolitiikka ole heidän taktiikkaansa, vaan se on evoluutiota”. Arvelen, että tästä Ustrjalovin suorasukaisesta lausunnosta on meille suurta hyötyä. Saamme, varsinkin minä virka-asemani vuoksi, joka päivä kuulla hyvin paljon imelää kommunistista valhetta, „komvalhetta”, joka ällöttää väliin hirmuisesti. Ja nyt tuon „komvalheen” asemesta saapuukin „Smena Vehin” numero, jossa sanotaan suoraan: „Asianne eivät ole lainkaan sillä tavalla, te vain kuvittelette sellaista, mutta itse asiassa te luisutte tavalliseen porvarilliseen suohon, jossa kommunistiset lippunne tulevat heilumaan kaikenlaisine sanapahasiineen”. Tämä on sangen hyödyllistä, sillä tämäpä ei olekaan enää sitä samaa vanhaa virttä, jota kuulemme veisattavan yhtämittaa ympärillämme, vaan yksinkertaisesti luokkavihollisen kaunistelematon luokkatotuus. On erittäin hyödyllistä silmäillä sellaista kirjoitusta, jota ei ole kirjoitettu siksi, että kommunistisessa valtiossa on tapana kirjoittaa niin tai on kielletty kirjoittamasta toisin, vaan siksi, että se todellakin on luokkavihollisen karkeasti ja suoraan lausuma luokkatotuus. „Olen Venäjän Neuvostovallan tukemisen kannalla”, sanoo Ustrjalov, vaikka hän oli kadetti, porvari ja tuki interventiota, „olen Neuvostovallan tukemisen kannalla, koska se on astunut tielle, jota kulkien se luisuu kohti tavallista porvarillista valtaa”.

Tuo on peräti hyödyllinen kirjoitus, joka on nähdäkseni pidettävä mielessä; ja meistä on paljon parempi, että smenavehiläiset kirjoittavat näin, kuin että eräät heistä tekeytyvät miltei kommunisteiksi niin, ettei kauempaa erota — uskovatko he jumalaan vai kommunistiseen vallankumoukseen. Sanottakoon suoraan, että tuollaiset avomieliset vihamiehet ovat hyödyksi. Sanottakoon suoraan, että asiat, joista Ustrjalov kirjoittaa, ovat mahdollisia. Historia tuntee jos jonkinlaisia muuttumisia; politiikassa on vallan kevytmielistä luottaa vakaumuksellisuuteen, uskollisuuteen ynnä muihin sellaisiin yleisiin henkisiin ominaisuuksiin. Yleviä henkisiä ominaisuuksia on vain pienellä osalla ihmisistä, mutta historian lopputuloksen määräävät valtavat kansanjoukot, jotka toisinaan kohtelevat melko epäkohteliaasti tuota pientä ihmisryhmää, jollei se miellytä niitä.

Siitä on lukuisia esimerkkejä, ja siksi tätä smenavehilaisten avomielistä lausuntoa on pidettävä tervetulleena. Vihollinen sanoo luokkatotuuden ja osoittaa samalla, mikä vaara meitä uhkaa. Vihollinen pyrkii siihen, että tuo vaara muodostuisi väistämättömäksi. Smenavehiläiset ilmentävät tuhansien ja kymmenien tuhansien kaikenkarvaisten porvarien ja neuvostovirkailijoiden, uuden talouspolitiikkamme osatekijäin mielialoja. Tämä on suurin ja todellinen vaara. Senpä vuoksi onkin kiinnitettävä päähuomio tähän kysymykseen: todellakin, kuka voittaa! Puhuin kilpailusta. Suoranaista hyökkäystä meitä vastaan ei ole eikä kukaan kurista meitä kurkusta. Mitä tapahtuu huomenna, sen saamme vielä nähdä, mutta tänään ei hyökätä meitä vastaan ase kädessä, ja kuitenkin taistelu kapitalistista yhteiskuntaa vastaan on käynyt sata kertaa ankarammaksi ja vaarallisemmaksi, sillä emme näe aina selvästi, missä vastassamme on vihollinen ja kuka on ystävämme.

Puhuessani kommunistisesta kilpailusta en pitänyt silmällä kommunistista myötätuntoa, vaan talous- ja yhteiskuntamuotojen kehittämistä. Se ei ole kilpailua, se on kapitalismin ja kommunismin vimmittua, raivoisaa, ellei viimeistä, niin sitä lähentelevää taistelua elämästä ja kuolemasta.

Ja tässä on asetettava selvästi kysymys, missä on meidän voimamme ja mitä meiltä puuttuu? Poliittista valtaa meillä on aivan riittämiin. Tokko täällä lienee ketään, joka voisi osoittaa, ettei kommunisteilla, kommunistisella

puolueella ole riittämiin valtaa jossakin käytännön kysymyksessä, jossakin virastossa. Tärkein taloudellinen voima on meidän hallussamme. Kaikki suuret, merkitykseltään ratkaisevat tuotantolaitokset, rautatiet j.n.e.— kaikki ne ovat hallussamme. Vuokralle anto, olkoonpa se paikoitellen kehittynyt kuinka laajaksi tahansa, esittää ylipäänsä kerrassaan vähäistä osaa, sen osuus on yleensä aivan mitätön. Venäjän proletaarisella valtiolla on aivan riittävästi taloudellista voimaa voidakseen turvata kommunismin siirtymisen. Mitä sitten puuttuu? Selvää on, mitä puuttuu: puuttuu sivistystä siltä kommunistikerrokselta, joka on johdossa. Mutta jos otamme Moskovon — 4.700 vastuunalaista kommunistia — jos otamme tämän virkamiespaljouden, virkamiesrykelmän, niin kuka ketä johtaa? Epäilen suuresti, voidaanko sanoa, että kommunistit johtavat tätä rykelmää. Totta puhuen eivät he johda, vaan heitä johdetaan. Tässä on käynyt likimain samoin kuin historiassa, josta meille lapsuudessamme kerrottiin. Meille opetettiin: jokin kansa saattaa alistaa valtaansa toisen kansan, ja voittanut kansa on silloin valloittajakansa, jota vastoin sen valtaan alistettu kansa on voitettu kansa. Tämä on hyvin selvää ja kaikille ymmärrettävää. Mutta kuinka käy näiden kansojen kulttuurille? Siinä suhteessa asia ei ole yhtä yksinkertainen. Jos valloittajakansa on kulttuurillisesti korkeammalla tasolla kuin voitettu kansa, niin se pakottaa viimeksi mainitun omaksumaan oman kulttuurinsa, mutta päinvastaisessa tapauksessa saattaa käydä niin, että voitettu panee voittajan omaksumaan oman kulttuurinsa. Eiköhän VSFNT:n pääkaupungissa ole käynyt likimain samoin, eiköhän siellä vain ole käynyt niin, että 4.700 kommunistia (miltei täysi divisioona ja kaikki parhaita) on joutunut vieraan kulttuurin alaiseksi? Tosin tässä saattaa syntyä tavallaan se käsitys, että voitetuilla on korkea kulttuuri. Eikö mitä. Heidän kulttuurinsa on hyvin primitiivistä, aivan mitätöntä, mutta kuitenkin heillä on sitä enemmän kuin meillä. Niin surkeaa ja primitiivistä kuin se lieneekin, se on kuitenkin korkeampaa kuin vastuunalaisessa työssä olevien kommunistiemme kulttuuri, sillä heillä ei ole kylliksi johtotaitoa. Tultuaan laitosten johtoon kommunistit — sabotoijat asettavat toisinaan tarkoituksellisesti heitä taitavasti näille paikoille saadakseen suojaavan nimikilven itselleen — joutuvat usein narrin

asemaan. Tämän tunnustaminen on hyvin epämieluisia. Ainakaan se ei ole kovin mieluisia, mutta minusta tuntuu, että se pitää silti tehdä, sillä asian ydin on nyt siinä. Se on mielestäni poliittinen opetus vuoden ajalta ja sen merkeissä tullaan taistelemaan vuonna 1922.

Jaksavatko VSFNT:n ja VKP:n vastuunalaiset kommunistit käsittää, etteivät he osaa hallita? että he luulevat johtavansa, mutta todellisuudessa heitä itseään johdetaan? Jos he jaksavat sen käsittää, niin tietenkin he oppivat johtamaan, sillä oppia kyllä voi, sitä varten pitää vain opiskella, mutta meillä ei opiskella. Meillä huiskitaan käskyjä ja dekreettejä oikeaan ja vasempaan, mutta tulos ei ole lainkaan se, mihin pyritään.

Se kilpailu ja kilvoittelu, jonka olemme asettaneet päiväjärjestykseen julistamalla noudattavamme uutta talouspolitiikkaa, on vakavaa kilpailua. Sitä käydään nähtävästi kaikissa valtionlaitoksissa, mutta itse asiassa se on lisäksi eräänlaista taistelua, jota kaksi antagonistista luokkaa käy keskenään. Se on vielä yksi porvariston ja proletariaatin välisen taistelun muodoista, se on taistelua, jota ei ole vielä käyty loppuun ja jossa emme ole saaneet yliotetta kulttuurin osalta edes Moskovan keskusvirastoissa. Porvarilliset toimihenkilöt tuntevat näet usein asioita paremmin kuin parhaimmat kommunistimme, joilla on kaikki valta ja kaikki mahdollisuudet, mutta jotka eivät osaa ottaa askeltakaan oikeuksineen ja valtoineen.

Haluaisin esittää lainauksen Aleksandr Todorskin kirjasta⁸². Kirjanen ilmestyi Vesjegonskin kaupungissa (Tverin kuvernementissa on senniminen kihlakuntakaupunki) Venäjän neuvostovallankumouksen ensimmäisenä vuospäivänä, marraskuun 7 p:nä 1918, siis hyvin kauan sitten. Tämä vesjegonskilainen toveri on nähtävästi puolueen jäsen. Luin tuon kirjaseen jo aikoja sitten enkä mene takuuseen, etten sen vuoksi erehdy. Todorski kertoo, kuinka hän ryhtyi kalustamaan kahta neuvostotehdasta, kuinka hän pani työhön pari porvaria ja teki sen silloisen tavan mukaan: vangitsemisen ja koko omaisuuden takavarikointimisen uhalla. Heidät pantiin kunnostamaan tehdasta. Tiedämme, millä tavalla porvareita pantiin työhön vuonna 1918 (n a u r u a), joten siihen ei kannata pysähtyä seikka-
peräisemmin: nykyisin panemme heidät työhön toisia keinoja käyttäen. Ja Todorski tekee johtopäätöksen:

„Porvariston voittaminen ja lannistaminen on vasta puolet tehtävästä, se ei riitä, porvaristo on pakotettava tekemään työtä hyväksemme”.

Nepä ovat mainioita sanoja. Mainioita sanoja, jotka osoittavat, että Vesjegonskin kaupungissakin, vieläpä vuonna 1918, on jo ymmärretty oikein voittaneen proletaariaatin ja voitetun porvariston väliset suhteet.

Se on vasta puolet tehtävästä, jos lyömme riistäjää näpille, teemme hänet vaarattomaksi ja panemme hänet matalaksi. Mutta meillä Moskovassa noin yhdeksänkymmentä sadasta vastuunalaisesta työntekijästä kuvittelee, että koko asia on siinä, t.s. siinä, että pannaan matalaksi, tehdään vaarattomaksi ja lyödään näpille. Se, mitä olen sanonut menshevikeistä, eserristä, valkokaartilaisista, merkitsee, vaatii hyvin usein sitä, että tehdään vaarattomaksi, lyödään näpille (ja kenties toiseenkin paikkaan eikä ainoastaan näpille) ja pannaan matalaksi. Mutta sehän on vasta puolet tehtävästä. Se oli puolet tehtävästä vuonna 1918:kin, jolloin vesjegonskilainen toveri siitä kirjoitti, mutta nykyään se on jopa vähemmän kuin neljäs osa tehtävästä. Meidän täytyy pakottaa ja saada aikaan se, että he tekevät työtä hyväksemme, mutta niin ei saa olla, että vastuunalaiset kommunistit, jotka ovat johdossa ja joilla on arvonimiä, ajelehtivat porvariston mukana virran vie-minä. Juuri siinä on koko asian ydin.

Kommunistisen yhteiskunnan rakentaminen kommunistien voimin on lapsellinen, kerrassaan lapsellinen ajatus. Kommunistit ovat kuin pisara meressä, pisara kansojen meressä. He pystyvät johdattamaan kansan mukaansa vain siinä tapauksessa, jos he määrittävät oikein kulkusuuntansa muutenkin eivätkä vain maailman historian kehityssuunnan kannalta. Tältä kannalta katsoen olemme määrittäneet kulkusuuntamme ehdottomasti oikein, ja jokainen valtio tarjoaa todisteita siitä, että olemme määrittäneet sen oikein, mutta meidän on määritettävä tämä kulkusuuntamme oikein myös omassa maassamme, synnyinmaassamme. Sitä ei määritetä vain tällä tavalla, vaan myös siten, ettei tule interventiota, että kykenemme antamaan talonpojalle tavaroita viljan vastikkeeksi. Talonpoika sanoo: „Olet kelpo mies, puolustit synnyinmaatamme, sen vuoksi olemme noudattaneet neuvojasi, mutta ellet pysty

hoitamaan taloutta, niin mene tiehesi". Niin, sillä tavalla talonpoika sanoo.

Me saatamme johtaa taloutta siinä tapauksessa, jos kommunistit kykenevät rakentamaan tätä taloutta vierain käsin ja samalla ottavat itse oppia porvaristosta sekä ohjaavat sen haluamalleen tielle. Mutta jos kommunisti kuvittelee, että hän muka tietää kaiken, koska on vastuunalainen kommunisti, että hän on voittanut parempiakin kuin on jokin kauppa-apulainen, ja että löimمهän me rintamalla kummempiakin,—niin juuri tällainen yleinen mieliala on meidän surmamme.

Se, että teemme riistäjän vaarattomaksi, lyömme sitä näpille ja peittoamme sen, on tehtävän vähäpätöisin osa. Sekin on tehtävä. Ja meidän Valtion poliittinen hallintomme ja oikeusistuimemme eivät saa tehdä sitä yhtä veltosti kuin tähän asti, vaan niiden on muistettava, että ne ovat kaiken maailman vihollisten ympäröimiä proletaarisia oikeusistuimia. Se ei ole vaikeaa. Sen olemme pääpiirtein jo oppineet tekemään. Tässä suhteessa on toimittava jonkin verran tarmokkaammin, mutta se on helppoa.

Mutta toinen puoli voitosta on siinä, että rakennetaan ei-kommunistien voimin kommunismi, että pystytään käytännössä tekemään se, mikä on taloudellisesti tarpeellista, nimittäin solmitaan liittoyhteys talonpoikaistalouden kanssa, tyydytetään talonpoikain tarpeet, jotta talonpoika sanoisi: „Niin vaikeaa, rasittavaa ja kiduttavaa kuin nälkä onkin, huomaan kuitenkin, että vaikka valta onkin outo, vaikka se onkin epätavallinen, niin siitä koituu kuitenkin käytännöllistä, todella tuntuvaa hyötyä". On päästävä siihen, että ne lukuisat, meitä monin verroin voimakkaamat ainekset, joiden kanssa olemme yhteistoiminnassa, tekisivät työnsä siten, että me voisimme valvoa heidän työtään, olisimme selvillä heidän työstään ja että he tekisivät jotakin, mistä on hyötyä kommunismille. Juuri se on nykytilanteessa olennaisinta, sillä joskin yksityiset kommunistit ovat ymmärtäneet ja havainneet sen, niin puolueemme jäsenjoukot eivät ole vielä tajunneet, että on välttämättömästi vedettävä puolueettomat mukaan työhön. Miten paljon onkaan kirjoitettu kiertokirjeitä ja puhuttu tästä, mutta onko vuoden kuluessa mitään tehty? Ei mitään. Viisikään puoluekomiteaa sadasta puolueemme komiteasta ei kykene saamaan mitään käytännöllisiä tuloksia. Näin

kovin olemme jäljessä niistä vaatimuksista, joita aikamme nyt asettaa, näin kovin olemme vuosien 1918 ja 1919 perinteiden pauloissa. Ne olivat suuria vuosia, jolloin suoritettiin mitä valtavin maailmanhistoriallinen tehtävä. Mutta jos vilkuillaan taaksepäin noihin vuosiin eikä nähdä, mikä tehtävä on nyt edessämme, niin se tietää varmaa tuhoa, ehdotonta tuhoa, ja koko juttu on siinä, ettei haluta käsitellä sitä.

Haluaisin esittää nyt pari käytännöllistä esimerkkiä siitä, miten on johtotyömme laita. Sanoin jo, että olisi oikeampaa ottaa tarkasteltavaksi jokin valtion trusti. Minun on pyydettävä anteeksi, etten voi noudattaa tätä oikeaa menettelytapaa, sillä sitä varten olisi pitänyt tutkia mitä konkreettisimmin kaikki aineistot vaikkapa vain yhden valtiontrustin osalta, mutta valitettavasti minulla ei ollut tilaisuutta tällaisen tutkimuksen suorittamiseen ja siksi otankin pari pienempää esimerkkiä. Toinen niistä on tällainen: Moskovan kulutusosuuskunta on syyttänyt Ulkomaankaupan kansankomissariaattia virkavaltaisuudesta; toinen koskee Donetsin kivihiihialuetta.

Ensimmäinen esimerkki on vähemmän sopiva, mutta minulla ei ole mahdollisuutta esittää parempaa. Tälläkin esimerkillä voin kuitenkin valaista perusajatusta. Kuten sanomalehtien perusteella tiedätte, en ole voinut viime kuukausina puuttua välittömästi asioihin, en ole toiminut Kansankomissaarien Neuvostossa enkä ollut myöskään Keskuskomiteassa. Käydessäni tilapäisesti, silloin tällöin Moskovassa jouduin kuulemaan Ulkomaankaupan komissariaatin vuoksi epätoivoisia ja hirveitä valituksia. En ole koskaan ollut hetkeäkään kahden vaiheilla sen suhteen, että tämä komissariaatti on keho ja että siellä esiintyy virastokankeutta. Mutta kun valitukset kävivät erityisen kiihkeiksi, koetin ottaa selkoa asioista,— ottaa konkreettisen tapauksen, tutkia sen kerrankin juurta jaksain, selvittää, miksi siellä niin käy, miksi tuo koneisto ei toimi.

Moskovan kulutusosuuskunnan piti ostaa säilykkeitä. Muuan Ranskan kansalainen ilmaantui tarjoamaan niitä. En tiedä, tekikö hän sen kansainvälisen politiikan etuja silmällä pitäen ja Ententen johtomiesten tietien vai Poincarén ja muiden Neuvostovallan vihollisten suostumuksesta (arvelen, että historioitsijamme ottavat siitä selvän Genovan konferenssin jälkeen), mutta tosiasia on, ettei

Ranskan porvaristo ollut mukana ainoastaan teoreettisesti, vaan myös käytännöllisesti, koska Ranskan porvariston edustaja oli Moskovassa säilykkeitä kauppaamassa. Moskova näkee nälkää, kesällä se joutuu kärsimään nälkää vielä enemmän, lihaa ei ole tuotu ja — Kululaitosten komissariaattimme yleisesti tunnetuista ominaisuuksista johtuen — tokkopa tuodaankaan.

Lihäsäilykkeitä myydään (elleivät ne tietysti ole kokonaan pilaantuneita, jonka tuleva tutkinta osoittaa) neuvostorahasta. Mikäpä olisi sen yksinkertaisempaa? Mutta osoitetaan, että kun asiaa harkitaan neuvostolaisittain ja niin kuin kuuluu, se ei ole lainkaan yksinkertaista. Minulla ei ollut tilaisuutta seurata välittömästi asiaa, mutta järjestin tutkinnan ja nyt minulla on vihkonen, jossa kerrotaan tämän kuulun jutun kaikki vaiheet. Se sai alkunsa siitä, että helmikuun 11 p:nä VKP:n KK:n Poliittinen byroo teki tov. Kamenevin alustuksen pohjalla päätöksen, että elintarvikkeiden osto ulkomailta on suotavaa. Tietysti, kuinka nyt Venäjän kansalaiset voisivat ilman VKP:n KK:n Poliittista byroota ratkaista sellaisen kysymyksen! Ajatelkaa toki: voisivatko 4.700 vastuunalaista työntekijää (se määrä heitä on yksistään väenlaskun mukaan) ratkaista ilman KK:n Poliittista byroota, ostetaanko elintarvikkeita ulkomailta? Sehän olisi tietysti ylikuonnollinen ilmiö. Tov. Kamenev tuntee nähtävästi mainiosti poliitiikkamme ja todelliset oloimme eikä sen vuoksi kovinkaan luottanut monilukuisiin vastuunalaisiin työntekijöihin, vaan aloitti siitä, että tarttui härkää sarvista, tai ellei nyt aivan härkää, niin ainakin Poliittista byroota, ja sai heti (en ole kuullut, että sen johdosta olisi ollut keskustelua) syntymään päätöksen: „Ulkomaankaupan kansankomissariaatin huomiota kiinnitetään siihen, että elintarvikkeiden tuonti ulkomailta olisi suotavaa, jota paitsi tullimaksut” j.n.e. Kiinnitettiin Ulkomaankaupan kansankomissariaatin huomiota asiaan. Ja asia alkoi edistyä. Se oli helmikuun 11 p:nä. Muistan käyneeni Moskovassa aivan helmikuun lopulla tai niillä paikkeilla ja sain heti alkuun kuunnella moskovalaisten tovereiden valituksia, suorastaan epätoivoisia valituksia. Mistä on kysymys? Emme saa mitenkään ostetuksi elintarvikkeita. Miksi? Ulkomaankaupan komissariaatissa esiintyvän virastokankeuden vuoksi. En ollut pitkään aikaan osallistunut työhön enkä tietänyt silloin, että asiasta oli

olemassa Poliittisen byroon päätös, joten sanoin vain kansliapäällikölle: pitäkää silmällä, hankkikaa asiapaperi ja näyttäkää sitä minulle. Ja asia päättyi siihen, että kun Krasin tuli, Kamenev puhui asiasta hänelle, asia järjestyi ja säilykkeitä ostettiin. Loppu hyvin, kaikki hyvin.

En epäile ollenkaan sitä, että Kamenev ja Krasin osaavat sopia asioista ja määrittää oikein VKP:n KK:n Poliittisen byroon vaatiman poliittisen linjan. Jos Kamenev ja Krasin määrittäisivät poliittisen linjan kauppa-asioissakin, niin meillä olisi maailman parhain neuvostotasavalta, mutta eihän voida menetellä sillä tavalla, että jokaisen kaupanteon vuoksi retuutetaan Poliittisen byroon jäsentä Kamenevia ja Krasinia, joka Genovan edellä on ollut kiinni vimmattua ja ylivoimaista työtä vaativissa diplomaattiasioissa, että näitä tovereita retuutetaan sen vuoksi, että pitäisi ostaa säilykkeitä joltakin Ranskan kansalaiselta. Ei saa työskennellä sillä tavalla. Tämä ei ole uutta, ei taloudellista eikä edes poliittikkaa, vaan suoranaista pilkantekoa. Minulla on nyt lausunto tätä asiaa koskevasta tutkimuksesta. Minulla on niitä kaksikin: toisen ovat toimittaneet Kansankomissarien Neuvoston kansliapäällikkö Gorbunov ja hänen apulaisensa Miroshnikov, toisen on toimittanut Valtion poliittinen hallinto. En tiedä, miksi oikeastaan Valtion poliittinen hallinto kiinnostui tähän asiaan, enkä ole aivan varma, oliko se oikein, mutta en nyt kajoa siihen, sillä pelkään, kunpa ei vain tarvittaisi uutta tutkimusta. Vain se on tärkeää, että aineisto on koottu ja että se on nyt minun hallussani.

Mistä johtuu, että tultuani helmikuun lopulla Moskovaan sain kuulla suorastaan hätähuudon, että „emme voi ostaa säilykkeitä”, vaikka samaan aikaan laiva seisoo Libaussa ja siellä on säilykkeitä, vieläpä otetaan neuvostorahaakin maksuksi oikeista säilykkeistä! (N a u r u a.) Elleivät nämä säilykkeet osoittaudu kokonaan pilaantuneiksi (tähdennän tässä „elleivät”, koska en ole täysin varma, etten siinä tapauksessa määrää suoritettavaksi toista tutkimusta, jonka tuloksista meidän on kuitenkin kerrottava vasta seuraavassa edustajakokouksessa) — elleivät siis säilykkeet osoittaudu pilaantuneiksi, ne on ostettu ja minä kysyn: missä on vika, ettei moinen asia ottanut luistaakseen ilman Kamenevia ja Krasinia? Hallussani olevasta tutkimusaineistosta näen, että eräs vastuunalainen kommunisti on

käskenyt toista vastuunalaista kommunistia menemään hiiteen. Samasta tutkimusaineistosta näen, että eräs vastuunalainen kommunisti on sanonut toiselle vastuunalaiselle kommunistille: „Vast’edes keskustelen kanssanne vain notariuksen läsnäollessa”. Luettuani tämän jutun muistin, kuinka 25 vuotta sitten, ollessani karkotettuna Siperiassa, jouduin toimimaan asianajajana. Harjoitin tointani salaa, sillä se oli kiellettyä, olinhan hallinnollisessa järjestyksessä karkotettu vanki, mutta koska muitakaan ei ollut, niin luonani kävi väkeä kertomassa eräistä asioistaan. Mutta vaikeinta oli käsittää, mistä oli kysymys. Luokseni tuli joku eukko ja alkoi tietenkään puhua omaisistaan, ja oli äärettömän vaikea saada selvää, mistä oli kysymys. Sanoin hänelle: „Tuo jäljennös”. Hän kertoi valkoisesta lehmästä. Sanoin hänelle: „Tuo jäljennös”, silloin hän lähti pois ja sanoi: „Ei se tahdo kuulla puhuttavan valkoisesta lehmästä ilman jäljennöstä”. Niinpä sitten naureskelimme siirtokuntamme keskuudessa tuon jäljennöksen johdosta. Mutta onnistuin kuitenkin samaan aikaan pientä edistystä: luokseni tullessa tuotiin samalla jäljennös, joten saatoin päästä selville, mistä oli kysymys, mistä valitettiin ja mikä oli hätänä. Näin oli 25 vuotta sitten Siperiassa (sellaisella seudulla, josta oli monta sataa virstaa lähimmälle rautatieasemalle).

Mutta miksi kolmen vallankumousvuoden jälkeen Neuvostotasavallan pääkaupungissa piti suorittaa kaksi tutkimusta, miksi Kamenevin ja Krasinin piti puuttua asiaan ja Poliittisen byroon antaa ohjeet, ennen kuin saatiin ostetuksi säilykkeitä? Mitä puuttui? Poliittista valtaako? Ei. Rahaakin oli, joten oli sekä taloudellista että poliittista mahtia. Olivat myös vastaavat laitokset. Mitä sitten puuttuu? Kulttuuria Moskovan kulutusosuuskunnan 99:ltä työntekijältä sadasta, joita vastaan minulla ei ole mitään sanomista ja joita pidän kunnan kommunisteina, ja Ulkomaankaupan kansankomissariaatin työntekijöiltä, — he eivät osanneet käsitellä asiaa sivistyneesti.

Kun kuulin ensimmäisen kerran tästä, lähetin Keskuskomiteaan kirjallisen ehdotuksen: Moskovan virastoista on mielestäni kaikki, paitsi Yleisvenäläisen TpKK:n jäseniä, jotka, kuten tiedätte, nauttivat koskemattomuutta, kaikki, paitsi Yleisvenäläisen TpKK:n jäseniä, passitettava 6 tunniksi Moskovan huonoimpaan vankilaan, ja Ulkomaan-

kaupan kansankomissariaatista — 36 tunniksi. Mutta nyt osoittautuu, ettei syyllistä ole löydetty. (Naurua.) Tosiaankin, siitä mitä olen kertonut, käy selvästi ilmi, ettei syyllistä löydy. Tämä on vain tavanomaista venäläiselle intelligentille ominaista kykenemättömyyttä hoitaa asioita käytännössä, se on tolkuttomuutta ja leväperäisyyttä. Ensin pannaan asia alulle, tehdään, sitten vasta ajatellaan, ja kun ei mitään synny, juostaan valittamaan Kameneville, vedotaan Poliittiseen byroohon. Kaikki vaikeat valtiolliset kysymykset on tietenkin annettava Poliittisen byroon ratkaistaviksi — siitä minun pitää vielä puhua —, mutta ensin ajateltakoon ja sitten vasta tehtäköön. Jos kerran teet, niin vaivaudu samalla tekemään asiakirjat. Lähetä ensin sähkösanoma, lähetä vastaaviin virastoihin puhelinsanoma, Moskovassa on vielä puhelimia, anna jäljennös Tsjurupalle, sano: pidän kaupantekoa kiireellisenä ja virastokankeudesta tulen rankaisemaan. On huolehdittava tästä alkeellisesta työkuultuurista ja käytävä harkitusti käsiksi asiaan; ellei asia ratkea heti parissa minuutissa, puhelinkeskustelussa, niin ota asiapaperit, varustaudu niillä ja sano: „Jos vitkastelet, niin toimitan sinut vankilaan”. Mutta mitään ei harkita eikä valmistella, ainaista touhua, useita valiokuntia, kaikki ovat väsyneitä, uuvuksissa, sairaita, ja asia saadaan luistamaan vasta sitten, kun Kamenev ja Krasin sopivat siitä. Tämä on tyypillistä. Eikä suinkaan vain pääkaupungissa Moskovassa, vaan samaa havaitaan muissakin pääkaupungeissa, kaikkien riippumattomien tasavaltojen ja eri alueiden keskuksissa, ja muissakin kaupungeissa tehdään yhtämittaa samanlaisia tekosia, vieläpä sata kertaa pahempiakin.

Taistelussamme on muistettava, että kommunistien on oltava harkitsevaisia. Nämä ovat hyviä kertomaan teille vallankumoustaistelusta, vallankumoustaistelun tilasta kaikkialla maailmassa. Mutta hirveän puutteen ja kurjuuden voittamiseksi on osattava harkita asioita, käyttäydettävä sivistyneesti, kunnollisesti — sitä he eivät osaa. Teemme väärin, jos syytämme vastuunalaisia kommunisteja siitä, etteivät he suhtaudu asioihin tunnollisesti. Valtaenemmistöltään — 99 sadasta — he ovat paitsi tunnollisia, myös sellaisia, jotka ovat todistaneet uskollisuutensa vallankumoukselle mitä vaikeimmissa oloissa niin ennen tsarismien kukistumista kuin vallankumouksen

jälkeenkin, he ovat suorastaan uhranneet elämänsä. Olisi kerrassaan väärin, jos syytä etsittäisiin tunnollisuuden puutteesta. Yksinkertaisimpaakin valtiollista asiaa pitää käsitellä sivistyneesti, pitää ymmärtää, että se on valtiollinen asia, kauppa-asia, ja mikäli ilmenee esteitä, on osattava ne poistaa ja haastettava virastokankeuteen syyllistyneet oikeuteen. Meillä on Moskovassa proletaarinen oikeus ja sen on vedettävä edesvastuuseen ne, jotka ovat syypäitä siihen, ettei ostettu muutamia kymmeniä tuhansia puutia säilykkeitä. Arvelen proletaarisen oikeuden pystyvän rankaisemaan, mutta ennen kuin voidaan rankaista, on löydettävä syylliset, minä puolestani takaan teille, että syyllisiä on mahdoton löytää; tutustukoon jokainen teistä tähän juttuun — syyllisiä ei ole, on vain touhua, sekamelskaa ja hölynpölyä. Kukaan ei osaa käydä käsiksi asiaan eikä ymmärrä, että valtiolliseen asiaan pitää käydä käsiksi näin eikä noin. Tätähän käyttävät hyväkseen kaikki valkokaartilaiset ja sabotoijat. Aikoinaan meillä käytiin kiivasta kamppailua sabotoijia vastaan, sitä on käytävä nytkin; on tietenkin totta, että sabotoijia on ja että niitä vastaan on taisteltava. Mutta voidaanko niitä vastaan taistella, kun tilanne on sellainen kuin sanoin? Se on vahingollisempaa kuin mikään sabotaasi, sabotoijan ei tarvitse muuta kuin nähdä kahden kommunistin kiistelevän keskenään siitä, minä hetkenä pitäisi pyytää poliittiselta byroolta periaatteellista ohjetta elintarvikkeiden ostosta, ja tunkeutua kiistelevien väliin. Jos vähänkin järkevä sabotoija asettuu kannattamaan toista tai vuoroin kumpaakin kommunistia, silloin on kaikki mennyttä. Asia on pilattu ainiaaksi. Kuka on syyppää? Ei kukaan. Nämä kaksi kommunistia, vastuunalaista kommunistia ja uskollista vallankumousmiestä, kiistelevät näet menneentalvisesta lumesta, kiistelevät siitä, milloin kysymys on esitettävä Poliittiselle byroolle, jotta saataisiin periaatteelliset ohjeet elintarvikkeiden ostoa varten.

Juuri näin on kysymyksen laita, juuri siinä on pulma. Kuka tahansa kauppa-apulainen, joka on saanut koulutuksensa kapitalistisessa suuryrityksessä, pystyy hoitamaan tällaiset asiat, mutta 99 sadasta vastuunalaisesta kommunistista eivät siihen pysty eivätkä halua ymmärtää, että heiltä puuttuu tätä taitoa ja että heidän on opittava aakkoisista alkaen. Ellemme ymmärrä tätä emmekä ala oppia

uudestaan valmistavasta luokasta alkaen, niin emme missään tapauksessa pysty ratkaisemaan taloudellista tehtävää, joka on nykyisin kaiken politiikan perusta.

Toisena esimerkkinä haluaisin esittää Donbassin. Tiedätte, että Donbass on koko talouselämämme keskus ja todellinen perusta. Jollemme kunnosta Donbassia emmekä kohota sitä asian vaatimalle tasolle, ei voi olla puhettakaan mistään suurteollisuuden jälleenrakentamisesta Venäjällä, mistään todellisesta sosialismin rakentamisesta, sillä sitä ei voida rakentaa muutoin kuin kehittämällä suurteollisuutta. Keskuskomiteassa olemme pitäneet silmällä tätä.

Tämän alueen suhteen ei ole ilmennyt aiheutonta, naurettavaa, typerää vetoamista Poliittiseen byroohon jonkin pikkuasian vuoksi, vaan asia on ollut todella ehdottoman kiireellinen.

Keskuskomitean pitäisi huolehtia, että näissä todellisissa keskuksissa, jotka muodostavat koko talouselämämme perustan ja pohjan, tehtäisiin tosiaan kunnolla työtä, onhan siellä KTKH:n — Kivihiiliteollisuuden keskushallinnon — johdossa ollut henkilöitä, jotka ovat epäilemättä uskollisia sekä todella sivistyneitä ja tavattoman kyvykkäitä, enkä erehdy, jos sanon, etevä henkilöitä, ja siksi KK:n huomio oli suuntautunut sinne. Ukraina on riippumaton tasavalta, mikä on mainiota, mutta puolueen osalta se välistä — kuinka sen nyt kohteliaammin sanoisin? — karttaa meitä, ja meidän pitänee jolloinkin käydä siihen käsiksi, sillä siellä on ovelaa väkeä, joka, en sano, että pettää KK:ta, mutta ikään kuin hieman loittonee meistä. Saadaksemme selvän tästä kaikesta, olemme käsitelleet asiaa tšekäläisessä KK:ssa ja havainneet kahnausta ja erimielisyyttä. Siellä on olemassa pienten kaivosten käytöstä huolehtiva komissio. Tämän komission ja KTKH:n välillä on tietysti pahaa kahnausta. Mutta meillä, KK:lla, on kuitenkin jonkin verran kokemusta ja päätimme yksimielisesti, ettei johtavaa työntekijäryhmää eroteta, ja että kahnauksista, jos niitä syntyy, tiedotettakoon meille vaikka kaikkia yksityiskohtia myöten, sillä kun meillä on siellä ihmisiä, jotka eivät ole ainoastaan uskollisia, vaan myös kyvykkäitä, niin heitä on pyrittävä tukemaan, jotta he oppisivat, jos oletamme, että he eivät ole vielä oppineet. Asia päättyi siihen, että Ukrainassa pidettiin puolueen edustajakokous,— en tiedä, miten siellä kävi, siellä oli jos jotakin.

Tiedustelin asiaa ukrainalaisilta tovereilta ja pyysin varta vasten tov. Ordzhonikidzea, jonka myös Keskuskomitea velvoitti, käymään katsomassa, mitä siellä on tapahtunut. Nähtävästi siellä on ollut juonittelua ja jos jonkinlaista sekasotkoa, josta Istpartkaan⁶³ ei saisi selvää, ei edes kymmenessä vuodessa, jos ryhtyisi sitä selvittelemään. Mutta todellisuudessa kävi niin, että vastoin KK:n yksimielisesti hyväksymiä ohjeita tuo ryhmä on vaihdettu toiseen. Mistä tässä oli kysymys? Etupäässä siitä, että osa tuon ryhmän jäsenistä, kaikista hyvistä ominaisuuksistaan huolimatta, teki tietyn virheen. He osoittautuivat henkilöiksi, jotka intoutuivat liiaksi määräilemään hallinnollisesti. Siellä ollaan tekemisissä työläisten kanssa. Hyvin usein, kun sanotaan „työläiset”, luullaan sillä tarkoitettavan tehdasproletariaattia. Ei lainkaan. Sotavuosista lähtien tehtaisiin ja tuotantolaitoksiin on meillä mennyt väkeä, joka ei ole suinkaan proletaarista, vaan on mennyt sinne sotaa pakoon, ja ovatko meidän yhteiskunnalliset ja taloudelliset olomme nykyään sellaisia, että tehtaisiin menee oikeita proletaareja? Ei, asia ei ole niin. Marxin mukaan se on kyllä oikein, mutta eihän Marx kirjoittanut Venäjistä, vaan yleensä kapitalismista XV vuosisadalta alkaen. Niin on ollut laita kuuden sadan vuoden ajan, mutta nyky-Venäjään nähden asia ei ole niin. Nämä tehtaisiin-pyrkijät eivät ole useinkaan proletaareja, vaan kaikenkaltaista satunnaista ainesta.

Tehtävämme on siinä, että osataan järjestää työt oikein, siten, ettei jäädä jälkeen, että syntyneet kahnaukset poistetaan ajoissa eikä hallintotyötä irroteta politiikasta. Poliitiikkamme ja hallintotyömme perustana on näet se, että koko etujoukolla on yhteys kaikkiin proletaari- ja talonpoikaisjoukkoihin. Hullusti käy, jos joku unohtaa nämä pikkupyörät, jos hän innostuu pelkkään hallinnolliseen määräilemiseen. Donbassin työntekijäin virhe on mitätön muihin virheisiimme verrattuna, mutta se on tyypillinen esimerkki, sillä vaikka oli olemassa Keskuskomitean yksimielinen vaatimus: „Jättäkää tuo ryhmä rauhaan, tiedotakaa meille KK:hon pikkuselkkauksistakin, sillä Donbass ei ole mikä tahansa alue, vaan se on alue, jota ilman sosialistinen rakennustyö jää pelkäksi kauniiksi toivomukseksi”, osoittautui, etteivät meidän poliittinen valtamme ja KK:n arvovalta kuitenkaan riittäneet.

Tällä kertaa tehtiin tietysti virhe hallintotyössä; sitä paitsi on ollut kosolti muitakin virheitä.

Tässä teille esimerkki siitä, ettei niksi ole poliittisessa vallassa, vaan siinä, että osataan hallita, osataan sijoittaa ihmiset oikein, osataan välttää pienet selkkaukset niin, ettei valtion taloudellinen toiminta pääse keskeytymään. Sitä meiltä puuttuu, juuri siinä on virhe.

Luulen, että puhuessamme vallankumouksestamme ja punnitessamme vallankumouksen kohtaloita meidän pitää erottaa selvästi ne vallankumouksen tehtävät, jotka on ratkaistu täydellisesti ja jotka ovat piirtyneet aivan erottamattomasti kapitalismista pois johtavan maailmanhistoriallisen käänteeseen historiaan. Vallankumouksemme on suorittanut sellaisia tehtäviä. Antaa menshevikkien ja Otto Bauerin, tuon II¹/₂ Internationalen edustajan, huutaa: „Niillä on siellä menossa porvarillinen vallankumous”, mutta me sanomme, että tehtävämme on suorittaa loppuun porvarillinen vallankumous. Kuten eräässä valkokaartilaisien julkaisussa sanotaan: 400 vuotta kasattiin valtiolaitoksiimme lantaa; me sen sijaan loimme tämän lannan pois neljässä vuodessa — se on mitä suurin ansiomme. Entä mitä menshevikit ja eserrät ovat saaneet aikaan? Eivät mitään. Ei meillä eikä edes kehittyneessä, valistuneessa Saksassakaan, ei edes siellä ole pystytty luomaan pois keskiajan lantaa. Mutta he moittivat meitä siitä, mikä on suurin ansiomme. Vallankumouksen suorittaminen loppuun on eittämätön ansiomme.

Nykyään on ilmassa sodan käryä. Työväenliitot, kuten esimerkiksi reformistiset liitot, hyväksyvät sodanvastaisia päätöslauselmia ja uhkailevat sodanvastaisilla lakoilla. Äskettäin, ellen erehdy, näin lehti uutisen, jonka mukaan Ranskan edustajakamarissa eräs kelpo kommunisti on pitänyt sodanvastaisen puheen ja sanonut, että työläiset pitävät parempana kapinaa kuin sotaa. Kysymystä ei saa asettaa sillä tavalla kuin me sen asetimme v. 1912, jolloin julkaistiin Baselin manifesti. Vain Venäjän vallankumous on näyttänyt, miten voidaan irrottautua sodasta ja miten työllästä se on, mitä merkitsee irrottautua taantumuksellisesta sodasta vallankumouksen tietä. Taantumukselliset imperialistiset sodat ovat kiertämättömiä maailman kaikilla kulmilla. Ihmiskunta ei voi unohtaa eikä unohda, että kaikkia tämänluontoisia kysymyksiä ratkaistaessa tapettiin

kymmeniä miljoonia silloin ja tapetaan vielä nytkin. Mehän elämme XX vuosisadalla, ja Venäjän kansa on ainoa kansa, joka irrottautui taantumuksellisesta sodasta vallankumouksen tietä niin, ettei se hyödyttänyt mitään hallitusta, vaan horjutti niitä, ja jonka irrotti sodasta Venäjän vallankumous. Ja sitä, minkä Venäjän vallankumous on taistelussa saavuttanut, ei voida riistää pois. Mikään mahti ei voi ottaa sitä pois, samoin kuin mikään mahti maailmassa ei voi ottaa pois sitä, mitä Neuvostovaltio on luonut. Tämä voitto on maailmanhistoriallinen. Satoja vuosia on valtioita rakennettu porvarilliseen malliin, ja ensimmäisen kerran on löydetty ei-porvarillinen valtiomuoto. Valtiokoneistomme on ehkä keho, mutta sanotaanhan ensimmäisen höyrykoneenkin, joka keksittiin, olleen keho, eikä edes tiedetä, kävikö se. Mutta tärkeää ei olekaan tämä, vaan se, että keksintö tehtiin. Mitä siitä, vaikka ensimmäinen höyrykone olikin muodoltaan kelvoton, onhan meillä nyt sen sijaan höyryveturi. Mitä siitä, vaikka valtiokoneistomme onkin perin keho, onhan se kuitenkin luotu, onhan tehty mitä suurin historiallinen keksintö ja luotu proletaarityyppinen valtio, joten puhukoon vain koko Eurooppa, kirjoittakoot tuhannet porvarilliset lehdet, että meillä on sekasotkia ja kurjuutta, että työkansan elämä meillä on pelkkää kärsimystä,—sittenkin kaikki työläiset kaikkialla maailmassa tuntevat vetovoimaa Neuvostovaltiota kohtaan. Nämä ovat niitä suurvoittojamme, jotka olemme saavuttaneet ja joita ei voida riistää pois. Mutta meistä, kommunistisen puolueen edustajista, tämä merkitsee vasta oven avaamista. Tehtävänäimme on nyt sosialistisen talouden perustan rakentaminen. Onko se jo rakennettu? Ei, ei ole. Meillä ei ole vielä sosialistista perustaa. Ne kommunistit, jotka kuvittelevat, että se on, erehtyvät hyvin pahasti. Olennaisinta on, että se, mikä meillä muodostaa Venäjän vallankumouksen maailmanhistoriallisen ansion, erotetaan päättäväisesti, selvästi ja tervejärkisesti siitä, mitä teemme tavattoman kehnosti, mitä emme ole vielä tehneet ja mikä on vielä tehtävä moneen kertaan uudelleen.

Poliittiset tapahtumat ovat aina hyvin sekavia ja mutkallisia. Niitä voidaan verrata ketjuun. Jotta voitaisiin pitää käsissä koko ketju, on tartuttava perusrenkaaseen. Ei saa mielivaltaisesti valita sitä rengasta, johon aiotaan

tarttua. Mikä oli olennaisinta vuonna 1917? Sodasta irrottautuminen, jota koko kansa vaati, ja se ratkaisi kaiken muun. Vallankumouksellinen Venäjä onnistui irtautumaan sodasta. Se vaati kovia ponnistuksia, mutta tulihan otetuksi huomioon kansan suurin tarve, ja tämä takasi meille voiton moneksi vuodeksi. Ja kansa tunsikin, talonpoika näki ja jokainen rintamalta kotiutuva sotamies käsitti mainiosti, että Neuvostovallasta hän saa demokraattisemman ja työtätekeville läheisemmän vallan. Vaikka olisimme tehneet kuinka paljon tyhmyyksiä ja sopimatonta muussa suhteessa, mutta kun kerran tämä pääasia oli otettu huomioon, niin kaikki oli siis oikein.

Mikä oli olennaisinta vuosina 1919—1920? Aseellinen vastarinta. Maailmanmahtava Entente kävi silloin kimp-puumme ja kuristi meitä, eikä siinä tarvittu propagandaa — jokainen puolueeseen kuulumaton talonpoika käsitti, mitä oli tekeillä. Tilanherra oli tulossa takaisin. Kommunistit osasivat tapella sitä vastaan. Juuri siksi talonpojat valtaosaltaan kannattivat kommunisteja, juuri siksi me voitimme.

Vuonna 1921 oli olennaisinta perääntyä järjestyksessä. Siksi tarvittiin tiukkaa kuria. „Työläisoppositio” sanoi: „Te aliarvioitte työläisiä, työläisten on oltava aloitteellisempia”. Aloitteellisuuden pitää ilmetä siinä, että peräännyttään järjestyksessä ja noudatetaan tiukkaa kuria. Se, joka aiheuttaa vähänkin paniikkimielialaa tai rikkoo kuria, vie vallankumouksen turmioon, sillä mikään ei ole vaikeampaa kuin perääntyä niiden kanssa, jotka ovat tottuneet valloittamaan, jotka ovat täynnä vallankumouksellisia katsomuksia ja ihanteita ja pitävät hengessään kaikkea peräännytmistä tavallaan halpamaisuutena. Vaarallisinta on järjestyksen rikkominen, suurimpana tehtävänä on järjestyksen säilyttäminen.

Entä mikä on olennaisinta nykyään? Olennaisinta — jonka muuten tahtoisinkin esittää selostukseni päätekohtana ja johtopäätöksenä — ei ole politiikka, suunnan muutoksen mielessä; siitä puhutaan tavattoman paljon uuden talouspolitiikan yhteydessä. Kaikki se on turhaa puhetta. Se on mitä vahingollisinta suunsoittoa. Uuden talouspolitiikan johdosta meillä on alettu touhuta, uudelleenjärjestää virastoja, perustaa uusia virastoja. Se on mitä vahingollisinta tohinaa. Olemme tulleet siihen, että olennaisinta tässä

tilanteessa ovat ihmiset, henkilönvalinta. Tätä on vaikea käsittää vallankumousmiehen, joka on tottunut kamppailemaan pikkuseikkoja vastaan, kulttuuri-intoilua vastaan ja joka on viraston uudelleenjärjestelyn tilalle nostanut kysymyksen henkilön osuudesta. Mutta tilanne on muodostunut sellaiseksi, joka vaatii selväjärkistä poliittista arviointia,— olemme edenneet niin pitkälle, ettemme pysty pitämään eikä meidän olekaan pidettävä hallussamme kaikkia asemia.

Kansainvälisen tilanteen kannalta asemamme on parantunut tavattomasti näinä viime vuosina. Olemme saaneet luoduksi neuvostotyyppisen valtion, mikä on askel eteenpäin koko ihmiskunnan kehityksessä ja Komintern vahvistaa sen todeksi joka päivä tiedoilla, joita se saa jokaisesta maasta. Sitä ei epäile kukaan. Mutta käytännöllisen työn kannalta asiat ovat siten, että elleivät kommunistit pysty antamaan käytännössä apua talonpoikaisjoukoille, niin nämä eivät kannata heitä. Huomiota ei pidä keskittää lainsäädäntään, parempien dekreettien antamiseen j.n.e. Oli aika, jolloin dekreetit olivat propagandan muoto. Meille naurettiin, sanottiin, että bolshevikit eivät ymmärrä, ettei heidän dekreettejään panna täytäntöön; koko valkokaartilaislehdistö teki yhtenäen pilaa tästä, mutta tuo vaihe oli paikallaan silloin kun bolshevikit ottivat vallan ja sanoivat tavalliselle talonpojalle ja työläiselle: kas näin tahtoisimme valtiota hallittavan, siinä on dekreetti, koettakaapa. Tavalliselle työläiselle ja talonpojalle esitimme käsityksemme politiikasta heti dekreettien muodossa. Tämän tuloksena valloitimme sen suunnattoman luottamuksen, jota olemme nauttineet ja nautimme kansanjoukkojen keskuudessa. Tuo aika, tuo vaihe oli välttämätön vallankumouksen alussa, muutoinhan emme olisi voineet johtaa vallankumousliikettä, vaan olisimme joutuneet laahustamaan häntäpäässä. Muutoin eivät työläiset ja talonpojat, jotka halusivat rakentaa elämän uusille perusteille, olisi luottaneet meihin. Tuo aika on jo ohi, mutta sitä meillä ei haluta käsittää. Nykyään työläinen ja talonpoika panevat nauruksi, kun määrätään perustettavaksi tai uudelleenjärjestettäväksi jokin virasto. Se ei nyt enää kiinnosta tavallista työläistä eikä talonpoikaa, ja he ovat oikeassa, sillä painopiste ei ole siinä. Sinun, kommunistin, pitää nyt lähestyä kansaa toisella tavalla. Joskin meillä, jotka istumme valtion virastoissa, on aina ylettömästi tuollaista

arkista työtä, niin tämä ei suinkaan ole se ketjun rengas, johon on tartuttava, olennaisinta ei ole tämä, vaan se, että ihmisiä ei ole sijoitettu oikein, että vastuunalainen kommunisti, joka suoritti oivallisesti koko vallankumouksen, on pantu hoitamaan sellaista asiaa kuin kauppaa ja teollisuutta, josta hän ei ymmärrä mitään ja siitä syystä estää totuuden ilmituloa, hänen selkensä takana näet voivat helposti piileksiä keinottelijat ja petkuttajat. Kysymys on siitä, ettei meillä käytännössä tarkasteta, mitä on tehty. Tämä on proosallinen ja vaatimaton tehtävä, tämä on arkista työtä, mutta elämmehän mitä suurimman poliittisen mullistuksen jälkikäyttä, sellaisissa oloissa, että meidän täytyy jonkin aikaa elää keskellä kapitalistista elämänjärjestystä, ja näissä oloissa tilanteen painopiste ei ole politiikassa sanan ahtaassa merkityksessä (se, mitä sanomalehdissä kirjoitetaan, on poliittista sanahelinää eikä siinä ole mitään sosialistista), tilanteen painopiste ei ole päätöslauselmissa, ei virastoissa eikä uudestijärjestelyssä. Mikäli me niitä tarvitsemme, sikäli tulemme tuota kaikkea tekemään, mutta älkää menkö esittämään sitä kansalle, vaan valitkaa sopivia henkilöitä ja tarkastakaa käytännöllistä täytäntöönpanoa — ja sille kansa on antava arvoa.

Koko kansasta olemme kuitenkin vain pisara meressä, ja me voimme hallita vasta silloin, kun ilmennämme oikein sitä, mitä kansa ajattelee. Muussa tapauksessa kommunistinen puolue ei voi johtaa proletariaattia eikä proletariaatti voi johtaa mukaansa joukkoja, vaan koko koneisto luhistuu. Kansa ja kaikki työtätekevät joukot pitävät nyt omalta kohdaltaan tärkeimpänä vain sitä, että käytännöllisesti lievennetään huutavaa puutetta ja nälkää sekä näytetään, että todella saadaan aikaan parannusta, jota talonpoika tarvitsee ja joka on hänelle tuttua. Talonpoika tuntee markkinat ja on selvillä kaupankäynnistä. Emme voineet ryhtyä noudattamaan suoranaisesti kommunistista jakoperiaatetta. Siihen ei ollut tarpeeksi tehtaita eikä tuotantokoneistoa. Meidän on siis suoritettava jako kaupankäynnin kautta, mutta suoritettava yhtä hyvin kuin kapitalisti sen suoritti, muutoin kansa ei voi sietää sellaista hallintaa. Juuri tässä on tilanteen painopiste ja ellei mitään odottamatonta satu, niin sen tulee muodostua koko toimintamme painopisteeksi v. 1922 kolmella ehdolla.

Ensiksikin ehdolla, että vältetään interventiolta. Diplomiamme avulla teemme kaiken voitavamme välttääksemme sen, mutta siitä huolimatta se on mahdollinen minä päivänä tahansa. Meidän on tosiaankin oltava varuillamme ja Punaisen Armeijan hyväksi meidän on suostuttava tiettyihin raskaisiin uhrauksiin, mutta tietenkin tarkoin määrätyissä rajoissa. Vastassamme on koko maailman porvaristo, joka etsii vain keinoja kuristaakseen meidät. Menshevikkimme ja eserrämme eivät ole mitään muuta kuin tuon porvariston asiamiehiä. Sellainen on heidän poliittinen asemansa.

Toinen ehto, ettei finanssipula muodostu liian ankaraksi. Se lähestyy. Saatte kuulla siitä tarkemmin finanssipoliitikkaa koskevan kysymyksen yhteydessä. Jos se muodostuu liian ankaraksi ja vaikeaksi, meidän täytyy taas järjestää monet asiat toisin ja keskittää kaikki voimat yhteen kohtaan. Ellei se muodostu liian ankaraksi, niin siitä saattaa olla hyötyäkin: se suorittaa puhdistuksen kaikenlaisten valtiontrustien kommunistien keskuudessa. Ei vain pidä unohtaa sitä tehdä. Finanssipula ravastelee virastoja ja laitoksia, ja kelvottomat näistä romahtavat ensi kädessä. On vain muistettava, ettei tuota kaikkea panna spesialistien syyksi ja luulla, että vastuunalaiset kommunistit ovat erittäin hyviä, ovat taistelleet rintamalla ja tehneet aina työnsä hyvin. Ellei siis finanssipula muodostu liian ankaraksi, sitä voidaan käyttää hyödyksi ja suorittaa puhdistus kaikkien talouslaitosten vastuunalaisten kommunistien keskuudessa, mutta ei siten kuin Keskuskontrollikomissio ja Keskustarkastuslautakunta⁸³ puhdistavat, vaan niin kuin kuuluu.

Ja kolmas ehto, ettei tehdä poliittisia virheitä tänä aikana. Tietysti, jos teemme poliittisia virheitä, niin siitä kärsii koko taloudellinen rakennustyömme ja joudumme käymään väittelyä korjauksista ja suunnasta. Mutta ellei noita harmillisia virheitä tehdä, niin tärkeintä lähitulevaisuudessa eivät ole dekreetit eikä politiikka sanan ahtaassa merkityksessä, eivät virastot eikä niiden järjestely — näitä asioita tullaan käsittelemään vastuunalaisissa kommunistipiireissä ja neuvostovirastoissa sikäli kuin se on tarpeellista —, vaan tärkeintä kaikessa toiminnassamme on henkilönvalinta ja täytöntönnäpanon tarkastus. Jos opimme

tekemään sen käytännössä ja tuotamme käytännöllistä hyötyä, silloin voitamme jälleen kaikki vaikeudet.

Lopuksi haluaisin kajota käytännön kannalta kysymyksen, joka koskee neuvostoelimiämme, ylimpiä laitoksiamme ja puolueen suhdetta niihin. Meillä on muodostunut väärä suhde puolueen ja neuvostolaitosten välille, ja siitä olemme täysin samaa mieltä. Esittämällä yhden esimerkin osoitin, että jopa konkreettinen pikkuasiakin jätetään Poliittisen byroon ratkaistavaksi. Muodollisesti tästä on hyvin vaikea päästä, koska meillä on johdossa yksi ja ainoa hallituspuolue eikä puolueen jäsentä voida kieltää valittamasta. Siksi Kansankomissaarien Neuvostosta siirretään kaikki asiat Poliittiseen byroohon. Tässä on ollut runsaasti minunkin syytani, koska enimmäkseen minä henkilökohtaisesti olin Kansankomissaarien Neuvoston ja Poliittisen byroon välisen yhteyden ylläpitäjänä. Mutta kun minun oli jäätävä pois, niin kävi ilmi, ettei kaksi pyörää pyörikään yhtäkaa ja Kamenev sai tehdä monta kertaa suuremman työn pitääkseen yllä tätä yhteyttä.

Mitä tärkeimpiin ohjeisiin tulee, niin niistä KK:ssa ollaan täysin yksimielisiä, ja toivon, että edustajakokous suhtautuu tähän kysymykseen mitä huomaavaisimmin ja antaa sellaiset ohjeet, että Poliittinen byroo ja KK on vapautettava pikkuasioista ja että on parannettava vastuunalaisten työntekijäin työtä. Kansankomissaarien pitää vastata työstään, eikä saa olla niin, että mennään ensin Kansankomissaarien Neuvostoon ja sitten Poliittiseen byroohon. Muodollisesti emme voi kumota oikeutta valittaa Keskuskomiteaan, koska puolueemme on ainoa hallituspuolue. On ehkäistävä kaikki pikkuasioita koskevat vetoamiset, mutta on myös lujitettava Kansankomissaarien Neuvoston arvovaltaa, että sen työhön osallistuisivat enimmäkseen kansankomissaarit eivätkä heidän sijaisensa, Kansankomissaarien Neuvoston työn luonnetta on muutettava siltä osalta, jolta minä en onnistunut sitä tekemään viime vuonna: on kiinnitettävä paljon enemmän huomiota siihen, että pidetään huolta täytäntöönpanon tarkastamisesta.

Tässä yhteydessä on kiinnitettävä huomiota siihen, että Kansankomissaarien Neuvoston ja Työ- ja Puolustusneuvoston valiokuntien lukumäärää supistetaan ja että Kansankomissaarien Neuvosto sekä Työ- ja Puolustusneuvosto

tietäisivät ja ratkaisisivat omat asiansa eivätkä hajottaisi voimiaan lukemattomiin valiokuntiin. Joku päivä sitten toimitettiin valiokuntien puhdistus. Kaikkiaan laskettiin olevan 120 valiokuntaa. Entä montako osoittautui tarpeelliseksi? 16 valiokuntaa. Eikö tämä ole ensimmäinen puhdistus. Sen sijaan, että Kansankomissaarien Neuvosto vastaisi omasta työstään, tekisi päätöksen ja tietäisi kantavansa siitä vastuun, se piiloutuu valiokuntien selän taakse. Valiokunnissa ei itse pirukaan saa mistään selvää, kukaan ei osaa sanoa, kuka mistäkin vastaa; kaikki on sekaisin, ja loppujen lopuksi tehdään päätös, josta kaikki ovat vastuussa.

Tässä yhteydessä huomautettakoon, että olisi laajennettava alueiden taloudellisten neuvottelukuntien itsenäisyyttä ja kehitettävä niiden toimintaa. Meillä Venäjällä on nyt suoritettu tieteellisesti perusteltu alueellinen piirijako ottamalla huomioon taloudelliset olot, ilmastosuhteet, elin ehdot, polttoaineiden saantimahdollisuudet, paikallisen teollisuuden tila j.n.e. Tämän jaon mukaisesti on muodostettu piirien ja alueiden taloudelliset neuvottelukunnat. Osittaisia muutoksia tullaan tietysti tekemään, mutta siitä huolimatta on lujitettava näiden taloudellisten neuvottelukuntien arvovaltaa.

Edelleen pitäisi saada Yleisvenäläinen TpKK toimimaan tarmokkaammin ja kokoontumaan säännöllisesti pitemmiksi istuntokausiksi. Istuntokaudella on käsiteltävä lakiehdotuksia, joita toisinaan hätiköiden ja ilman pakottavaa tarvetta esitetään Kansankomissaarien Neuvoston hyväksyttäväiksi. On parasta lykätä asiaa ja antaa paikallisten työntekijöiden harkita huolellisesti näitä ehdotuksia, ja asetettakoon lakien laatijoille suuremmat vaatimukset, mitä meillä ei tehdä.

Jos Yleisvenäläisen TpKK:n istuntokausia pidennetään, niin asiat voidaan jakaa jaostojen ja alajaostojen käsiteltäviksi ja nämä voivat tarkastaa tiukemmin työtä pyrkien — tämä mielestäni on tärkeintä, oleellisinta nykyisenä poliittisena ajankohtana — siirtämään painopisteen henkilövalintaan, todellisen täytäntöönpanon tarkastukseen.

On pelkäämättä tunnustettava, että 99:ssä tapauksessa sadasta vastuunalaisista kommunisteista ei ole pantu niihin tehtäviin, joihin he nykyään kelpaavat, että he eivät osaa

hoitaa asioitaan ja että heidän on nyt opiskeltava. Mikäli tämä tunnustetaan, ja koska kerran meillä on riittävästi mahdollisuuksia — ja yleisestä kansainvälisestä tilanteesta päätellen meillä on riittävästi aikaa ehtiäksemme oppia —, on tehtävä niin hinnalla millä hyvänsä. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

3

LOPPULAUSUNTO
VKP(b):n KK:n POLIITTISEN TOIMINTASELOSTUKSEN
JOHDOSTA
MAALISKUUN 28 pnä

(Suosionosoituksia.) Minun täytyy ennen muuta käyttää jonkin verran aikaa niiden huomautusten arvosteluun, joita toverit Preobrazhenski ja Osinski ovat täällä tehneet. Mielestäni toverit Preobrazhenski ja Osinski ovat ampuneet tärkeimmissä peruskohdissa kerta kaikkiaan sivu maalin, ja nimenomaan puheillaan he ovat osoittaneet vääräksi sen linjan, jota he halusivat politiikassa noudatettavan.

Tov. Preobrazhenski puhui kapitalismista ja siitä, että meidän olisi järjestettävä yleinen väittely ohjelmasta. Se olisi mielestäni mitä hyödyttömintä ja turhinta ajanhaaskausta.

Ennen kaikkea valtiokapitalismista.

„Valtiokapitalismi on kapitalismia”, Preobrazhenski sanoi, „ja vain sellaiseksi se voidaan ja pitää käsittää”. Väitän tuon olevan skolastiikkaa. Kukaan ei ole voinut tähän mennessä kirjoittaa tuollaista kirjaa kapitalismista ihmiskunnan historiassa, koska me vasta nyt ensimmäisinä saamme tällaista kokea. Vähänkin kunnollisia kirjoja valtiokapitalismista on toistaiseksi kirjoitettu sellaisin edellytyksin ja sellaiselta kannalta, että valtiokapitalismi on kapitalismia. Nyt on käynyt toisin, eikä mikään Marx eivätkä mitkään marxilaiset ole voineet sitä ennakolta nähdä. Eikä pidä katsoa taaksepäin. Jos ryhdytte kirjoittamaan historiaa, te kirjoitatte sen mainiosti, mutta jos ryhdytte kirjoittamaan oppikirjaa, te kirjoitatte: valtiokapitalismi on siinä määrin yllätyksellistä kapitalismia, ettei kerrassaan kukaan ole sitä ennakoinut — eihän tosiaankaan kukaan voinut aavistaa, että proletariaatti pääsee valtaan

eräessä kehittymättömimmässä maassa ja yrittää heti järjestää suurtuotannon ja jaon talonpoikia varten ja että se sitten kun ei jaksaa sivistysolojen vuoksi suorittaa tätä tehtävää, kutsuu avukseen kapitalismin. Mistään tästä ei ollut koskaan mitään ennakkoaavistusta, mutta sehän on kiistan tosiasia.

Larinin puheesta ilmenee, ettei hän lainkaan käsitä, mitä uusi talouspolitiikka on ja millä tavalla siihen on suhtauduttava.

Ei ole esitetty yhtään painavaa väitettä sitä vastaan, että oli siirryttävä uuteen talouspolitiikkaan. Proletariaatti ei pelkää tunnustaa, että vallankumouksessa se ja se onnistui siltä mainiosti, mutta se ja se ei onnistunut. Kaikki tähän mennessä tuhoutuneet vallankumoukselliset puolueet tuhoutuivat siksi, että ylpistyivät eivätkä nähneet, missä on niiden voima, ja pelkäsivät puhua heikkouksistaan. Mutta me emme tuhoudu, sillä emme pelkää puhua heikkouksistamme ja opimme voittamaan heikkoudet. (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Sitä kapitalismia, jota olemme suvainneet, meidän on ollut pakko suvaita. Jos se on rujoa ja huonoa, voimme korjata asian, sillä valta on meidän käsissämme eikä meidän tarvitse mitään pelätä. Kaikki tunnustavat tämän, ja sen sekoittaminen paniikin kylvämiseen on naurettavaa. Tuhoutuisimme väistämättömästi, jos pelkäisimme sitä tunnustaa. Mutta siitä, että me opimme ja tahdomme oppia sen, ovat osoituksena ne kolme, neljä, viisi vuotta, joina opimme mutkikkaampiakin asioita lyhyemmässä ajassa. Tosin meitä hoputti silloin välttämättömyys. Sodassa meitä hoputettiin tavattoman tarmokkaasti, eikä liene ollut yhtään rintamaa, yhtään operaatiota, ettei meitä olisi hoputettu: ensin vihollisen joukot etenivät Moskovan suunnassa noin sadan virstan päähän siitä, sitten lähelle Orelia, olivat viiden virstan päässä Pietarista. Juuri silloin me todella havahduimme ja aloimme opinnot ja ryhdyimme soveltamaan opintojemme tuloksia, ja karkotimme vihollisen.

Tilanne on tuhat kertaa vaikeampi, kun joudutaan tekemisiin vastustajan kanssa, jona on tässä tapauksessa talouselämän arkipäiväisyys. Kiistat, joita kirjallisuudessa on tähän asti käyty valtiokapitalismista, nämä kiistat voivat parhaimmassa tapauksessa saada sijaa historian oppikirjassa. En suinkaan kiellä oppikirjojen hyödyllisyyttä ja

kirjoitinkin hiljattain, että olisi parempi, jos kynämiehemme kiinnittäisivät vähemmän huomiota sanomalehtikirjoituksiinsa, poliittiseen sanahelinään ja kirjoittaisivat oppikirjoja, mihin monet, m.m. tov. Larin, pystyisivät erinomaisesti. Sillä alalla hänen avuistaan olisi erittäin suurta hyötyä, silloin ratkaisisimme tehtävän, jota tov. Trotski tähdensi erinomaisesti sanomalla, että nykyisin on tärkeintä nuoren polven kasvattaminen, mutta ei ole millä kasvattaa sitä. Todellakin, mistä se oppii yhteiskuntatietoita? Vanhasta porvarillisesta roskasta. Se on häpeä! Ja näin on laita, vaikka meillä on satoja marxilaisia kirjailijoita, jotka pystyvät kirjoittamaan oppikirjoja kaikista yhteiskunnallisista kysymyksistä, mutta eivät sitä tee, koska harrastavat ja tavoittelevat muuta.

Valtiokapitalismista pitää tietää se, minkä tulee olla ohjenuorana agitaatio ja propagandatyössä ja mistä on tehtävä selkoa, mikä on pyrittävä saamaan ymmärretyksi käytännössä. Toisin sanoen se, että meillä valtiokapitalismi on nyt toisenlaista kuin se, mistä saksalaiset kirjoittivat. Se on meidän suvaitsemaamme kapitalismia. Onko tämä totta vai ei? Kaikki tietävät, että se on totta!

Kommunistien edustajakokouksessa teimme päätöksen, että proletaarinen valtiomme katsoo valtiokapitalismin suvaittavaksi ja valtio olemme me. Jos teimme huonosti katsoessamme sen suvaittavaksi, niin olemme itse syyppäitä, eikä pidä vierittää syytä toisen niskaan! On opittava, on pyrittävä siihen, ettei valtiokapitalismi voisi eikä rohkenisi proletarisessa valtiossa rikkoa proletariaatin sille määräämiä puitteita ja ehtoja, ehtoja, jotka ovat edullisia proletariaatille. Täällä huomautettiin aivan oikein, että meidän piti ottaa lukuun talonpoikaisto kokonaisuudessaan ja antaa sen käydä vapaasti kauppaa. Jokainen järkevä työläinen käsittää, että se on välttämätöntä proletariaatin diktatuuria varten, ja vain tov. Shljapnikov voi laskea leikkiä ja tehdä pilaa siitä. Kaikki ovat käsittäneet tämän, sitä on selittämällä selitetty tuhansia kertoja, mutta te ette yksinkertaisesti tahdo sitä ymmärtää. Jos kerran talonpoika tarvitsee nykyoloissa ja tietyissä puitteissa kauppavapautta, niin meidän on se myönnettävä hänelle, mutta tämä ei merkitse, että sallisimme pontikanmyynnin. Siitä rankaisemme. Se ei merkitse, että sallisimme kaupattavan sellaista poliittista kirjallisuutta, jota sanotaan

menshevistiseksi ja eserräläiseksi ja jota julkaistaan koko maailman kapitalistien varoilla.

Tarkoitin nimenomaan tätä mainitessani konekivääreistä, ja tov. Shljapnikovin olisi pitänyt se käsittää. Se mitä hän puhuu, on joutavaa!

Näillä puheillanne te ette pelästytä ketään, ettekä saa ketään säälimään itseänne! (Suosionosoituksia. Naurua.)

Shljapnikov parka! Lenin aikoi suunnata konekiväärit häntä kohti.

Kysymys on puolueen tehokeinoista eikä mistään konekivääreistä. Konekivääreistä puhutaan niitä varten, joita meillä nykyään sanotaan menshevikeiksi, eserriksi ja jotka tekevät sellaisia johtopäätöksiä, että me puhumme muka perääntymisestä kapitalismiin ja että hekin puhuvat samaa: ovat samaa mieltä kanssamme! Tällaista saamme kuulla jatkuvasti, ja ulkomailla harjoitetaan tavattoman laajassa mitassa sellaista agitaatiota, että bolshevikit aikovat teljetä menshevikit ja eserrät vankiloihin, mutta itse suvaitsevat kapitalismia. Kapitalismia me kylläkin suvaitsemme, mutta vain niissä puitteissa, joissa se on tarpeen talonpoikaistolle. Se on välttämätöntä! Muutoin talonpoika ei tule toimeen eikä voi hoitaa talouttaan. Mutta sen sanomme varmasti, että hän, Venäjän talonpoika, tulee toimeen ilman eserräläistä ja menshevististä propagandaa. Ja sille, joka väittää päinvastaista, sanomme, että mieluummin kaadumme kaikki viimeistä miestä myöten kuin annamme hänelle periksi! Ja oikeusistuintemme pitää kaikki tämä käsittää. Koska korvaamme Yleisvenäläisen erikoiskomission valtiopoliittisilla oikeusistuimilla, niin edustajakokouksessa on sanottava, ettemme tunnusta luokkien yläpuolella olevia oikeusistuimia. Oikeusistuintemme tulee olla valinnallisia, proletaarisia ja niiden on tiedettävä, mitä me sallimme. Oikeusistuinten jäsenten on tiedettävä varmasti mitä valtiokapitalismi on.

Päivän poliittisena johtoaatteena on juuri tämä eikä väittely siitä, miten saksalaiset professorit käsittivät valtiokapitalismin ja miten me sen käsitämme. Olemme saaneet kokea sittemmin hyvin paljon, ja taaksepäin vilkuileminen on kerrassaan sopimatonta.

Osoituksena siitä, miten pahasti Preobrazhenski hairahtaa politiikassa, on hänen päätelmänsä taloudellisesta

byroosta ja ohjelmasta. Miten mainio asia tuo ohjelma onkaan ja miten pahasti sitä vääristellään! Ja miksi voi näin käydä? Niin käy siksi, että luetaan kirjain kirjaimelta ja rivi riviltä eikä haluta nähdä kauemmaksi. Lainataan tuota pikaa jotakin kohtaa ja sanotaan: tästä on ollut väitelyä. Sanotaan, että oikea oli työläistiedekuntien ja kommunistisolujen linja eikä niiden linja, jotka sanoivat: „Käyttäytykää hillitymmin, maltillisemmin noita spesialisteja kohtaan”. Totta on, että kommunistisolut ovat erinomaisia kommunistisoluja ja työläistiedekunnat erinomaisia työläistiedekuntia, mutta nekin voivat tehdä virheitä, nekään eivät ole pyhiä.

Kommunistisolut edustavat kylläkin puoluettamme ja työläistiedekunnat luokkaamme, mutta se on aakkostotuus, että ne tekevät virheitä ja että meidän on näitä oiottava. En tiedä, millä tavalla tässä saataisiin aikaan korjaus, koska henkilökohtaisesti en ole osallistunut KK:n kokouksiin, joissa tätä kysymystä on käsitelty. Tiedän kuitenkin, että meillä työläistiedekunnat ja kommunistisolut ovat noudattaneet professorien vastustamisessa liian jyrkkää linjaa. Mutta kun KK, käsiteltyään kysymystä kaikin puolin, havaitsi, että liiallista jyrkkyyttä on ollut ja että meille vieraiden, luokkaamme kuulumattomien professorien suhteen on noudatettava maltillisempaa linjaa, niin silloin ilmaantuu Preobrazhenski, vetää esiin ohjelman ja sanoo: ei mitään poliittisia myönnytyksiä tälle kerrokselle, sillä muutoin menetellään vastoin ohjelmaa⁸⁴.

Jos puoluetta aletaan johtaa tällä tavalla, niin se vie meidät varmasti tuhoon. Ei siksi, että tov. Preobrazhenski käsittäisi politiikan yleensä väärin, vaan siksi, että hän suhtautuu kaikkeen siltä kannalta, mikä on hänen vahvimpia puoliaan: hän on tiettyihin, totunnaisiin ja tavanomaisiin puitteisiin pyrkivä teoretikko, propagandisti, joka etsii erilaisia keinoja tarkoituksenaan propagandan harjoittaminen. Kaikki tuntevat tämän vahvan puolen ja antavat arvoa sille, mutta kun hän ottaa asian poliittiselta ja hallinnolliselta kannalta, tulos on jotain aivan pöyristyttävää. On muodostettava taloudellinen byroo?! Vastahan kaikki puhuivat ja myönsivät ja pääsivät täydelliseen yksimielisyyteen (ja sehän on perin tärkeää: yhtenäisyydestä riippuu toimintakin), että puolue- ja neuvostokoneiston tehtävien välille on vedettävä selvä raja.

Tätä on tavattoman vaikea toteuttaa — puuttuu ihmisiä! Preobrazhenski huomautti täällä kevyesti, että Stalin hoitaa kahta komissariaattia⁸⁵. Mutta kuka meistä on syntytön? Kuka ei ole ottanut hoitaakseen samanaikaisesti useampia tehtäviä? Ja voitaisiinkohan menetellä toisin? Mitä muuta voisimme nyt tehdä varmistaksemme nykyisen tilanteen Kansallisuusasiain komissariaatissa, selviteläksemme kaikki Turkestantia, Kaukasiaa y.m. koskevat kysymykset? Nehän ovat kaikki poliittisia kysymyksiä! Ja nämä kysymykset on ratkaistava, ne ovat kysymyksiä, jotka ovat askarruttaneet satoja vuosia Euroopan valtioita ja jotka demokraattisissa tasavalloissa on ratkaistu vain mitättömältä osaltaan. Me ratkomme niitä ja tarvitsemme siihen miehen, jonka puheille voi mennä kuka tahansa kansakunnan edustaja kertomaan seikkaperäisesti mistä on kysymys. Mistä sellainen löytyisi? Nähdäkseni Preobrazhenskikaan ei voine mainita muuta ehdokasta kuin toveri Stalinin.

Sama koskee Työläis- ja talonpoikaisinspektiota. Tehtävä on valtavan suuri. Mutta pystyäksemme hoitamaan tarkastustehtävää, johdossa täytyy olla arvovaltainen henkilö, muussa tapauksessa sotkeennumme, hukumme pikkujuoniin.

Tov. Preobrazhenski ehdottaa Taloudellista byroota, mutta silloin ei tule mitään siitä, mitä olemme puhuneet puolue- ja neuvostoelinten työnjaosta. Tov. Preobrazhenski ehdottaa hyvältä näyttävää kaavaa: toisaalta Poliittinen byroo ja sitten Taloudellinen byroo, Organisaatiobyroo. Mutta se on hyvä vain paperilla, kun taas elämässä se on naurettava! En jaksakaan mitenkään käsittää, kuinka mies, jolla on elävän politiikan vaistoa, on saattanut Neuvostovallan oltua viisi vuotta olemassa esittää tällaisen ehdotuksen ja vaatia sen hyväksymistä!

Missä Organisaatiobyroomme eroaa Poliittisesta byroosta? Eihän voida vetää tarkkaa rajaa poliittisen ja organisatorisen kysymyksen välille. Mikä tahansa poliittinen kysymys saattaa olla organisatorinen ja päinvastoin. Ja vain se tavaksi vakiintunut käytäntö, että Organisaatiobyroosta voidaan mikä tahansa kysymys siirtää Poliittiseen byroon, on tehnyt mahdolliseksi järjestää KK:n työn oikealla tavalla.

Onko kukaan ehdottanut koskaan muuta? Ei kukaan eikä koskaan ole ehdottanut, sillä muuta järkevää toimintatapaa ei voida ehdottaa. Poliitiikkaa ei voida mekaanisesti erottaa organisaatiotyöstä. Poliitiikkaa harjoittavat ihmiset, mutta siitä ei tule mitään, jos asiapapereita alkavat kirjoittaa toiset ihmiset.

Tiedättehän, että on ollut vallankumouksia, jolloin parlamenttikokouksissa kirjoitettiin asiapaperit, mutta toiseen luokkaan kuuluvat ihmiset panivat ne toimeen. Tuloksena oli luunappeja, ja heidät heitettiin pellolle. Organisatorisia kysymyksiä ei voida irrottaa politiikasta. Poliitiikka on talouselämän kiteytymä.

Tov. Kosior on tehnyt valituksen KK:n menettelystä ja maininnut nimiä (olen ne kaikki kirjoittanut muistiin) — minä henkilökohtaisesti en tiedä asiaa enkä pysty vastaamaan, mutta jos te, puoluekokouksen edustajat, olette kiinnostuneet siitä, velvollisuutenne on valita komissio tutkimaan asiaa jokaisen henkilön kohdalta erikseen ja kuultella huolellisesti Kosioria ja asianomaisia henkilöitä. Asian ydin on siinä, että KK ei pysty suuntaamaan politiikkaa, jos siltä riistetään oikeus määrätä ihmisten sijoittelusta. Vaikka teemmekin virheitä siirrellessämme niitä tai näitä henkilöitä, niin rohkenen kuitenkin olla sitä mieltä, että KK:n Poliittinen byroo on koko toimintansa aikana tehnyt virheitä mahdollisimman vähän. Tämä ei ole kerskailua. Poliittisen byroon työtä eivät tarkasta komissiot eivätkä ne henkilöt, jotka puolueemme on itse määrännyt, vaan sen tarkastavat valkokaartilaiset, sen tarkastavat vihollisemme, todistuksena siitä ovat politiikkamme tulokset, ja politiikkassamme ei ole ollut pahoja virheitä.

Osinkin vahvana puolena on se, että hän hoitaa tarmokkaasti ja pontevasti asioita, joihin on käynyt käsiksi. On järjestettävä asiat niin, että tämä vahva puoli saisi sellaiset kehitysmahdollisuudet, joissa hänen heikko puolensa pysyisi aisoissa (vaikka tarmokkaana miehenä Osinski alkaakin hälistä, se on kuitenkin tehtävä, sillä muussa tapauksessa hän on työntekijänä mennyttä miestä). Minusta tuntuu, että KK:ssa olemme jo ryhtyneet toimenpiteisiin saadaksemme sopusointuun hänen heikot ja vahvat puolensa.

Parasta syyteaineistoa Osinskia vastaan — jos tahtoisin väitellä hänen kanssaan, mutta en tahdo sitä — parasta

aineistoa olisi Osinskin tämänpäiväisen puheen painattaminen ja taululle ripustaminen... Oli mies...

Apulaiskomissaarina ja tärkeimmän kansankomissariaatin johtavana henkilönä, eturivin miehenä niiden joukossa, jotka esittävät ryhmäohjelmiansa mistä hyvänsä kysymyksestä, hän, tämä mies, ehdotti siirryttäväksi kabinettihallitusjärjestelmään. Väitän, että tämä mies on ainoa ja lopullisesti mennyt. En ryhdy erittelemään tätä enkä väittelemään yksityiskohdista, tärkeintä on, että niin suurta voimaa kuin Osinskia käytettäisiin oikealla tavalla. Ellei tov. Osinski ota toverillisesti varteen niitä neuvoja, joita hänelle on tuon tuostakin annettu KK:ssa ja joihin minä olen melko suurella määrällä syypää, ja hillitse itseään tässä suhteessa, hän on väistämättömästi ja ehdottomasti suistuva suohon, niin kuin kävi tänään.

Tämä on hyvin epämiellyttävää niistä, jotka asettavat mielellään esille oman persoonallisuutensa; sellainen pyrkimys on aiheellinen, kun henkilö on hyvin lahjakas persoonallisuus ja kun hän tahtoo sen osoittaa. Suotakoon se jokaiselle. Mutta KK:n on huolehdittava siitä, että persoonallisuus tulee esiin hyödyllisellä tavalla. KK:n on järjestettävä asiat niin, että kabinettihallitusjärkeilyistä tehdään loppu, vaikka henkilö, jonka järkeilyistä tehdään loppu, valittaisikin siitä. Se koituu hyödyksi. On hillittävä kykynsä, ettei ajauduttaisi tuohon suohon, on neuvoteltava samassa kansankomissariaatissa toimivien tovereiden kanssa ja ajettava yhteistä linjaa; entä onko meillä yhdessäkään kansankomissariaatissa tehty jotain kinastelematta? Ei ole tehty.

„Hallintojärjestelmän parantaminen ja joukkojen psykologinen liikekannallepano”. Tämä on murhaamista! Jos edustajakokous ottaisi tällaisen poliittisesti taantumuksellisen kannan, niin se olisi varmin ja paras itsemurhakeino.

„Hallintojärjestelmän parantaminen”. Suokoon jumala, että pääsisimme nykyisestä touhuilusta.

Meilläkö ei ole järjestelmää?! Viiden vuoden ajan on parhaat voimat käytetty tämän järjestelmän luomiseen! Tämä järjestelmä merkitsee mitä suurinta edistysaskelta.

Toimeenpaneva koneisto on huono! Tiedämmekö, miten asiat ovat? Emme tiedä! Mutta Osinski puhuu ikään kuin hän sen tietäisi. Hän näet voi istuutua ja kirjoittaa 10 minuutissa esityksen hallintojärjestelmästä, ja jollei tuota

halua hillitä, se koituu vahingoksi ja tehdään poliittinen virhe. Mutta jos asianlaita olisi toisin, hänen työstään olisi suurta hyötyä, mikäli hän vastedeskin suhtautuu työhön yhtä innokkaasti kuin nyt.

Siinä teille havainnollinen esimerkki. Sitten se, että Preobrazhenski ja Osinski ja varsinkin Larin todistivat sen, mitä puhuin kaikkein tärkeimmästä. Katsokaapa mitä Larin teki. Hän syytti minua ja laski hyvin iloisena leikkiä ja nauroi.

Se käy häneltä mainiosti, se on hänen vahva puolensa. Ellei tämä tov. Larinin vahva puoli vaikuttaisi millään tavalla hänen valtiolliseen toimintaansa, tov. Larinista olisi tuhat kertaa enemmän hyötyä tasavallalle, sillä hän on erittäin kyvykäs ja hänellä on rikas mielikuvitus. Tämä on erittäin arvokas ominaisuus. Suotta luullaan vain runoilijan tarvitsevan sitä. Se on tyhmä ennakkoluulo! Sitä tarvitaan jopa matematiikassakin, differentiaali- ja integraalilaskennan keksiminenkään ei olisi ollut mahdollista ilman mielikuvitusta. Mielikuvitus on mitä arvokkain ominaisuus, mutta tov. Larinilla on sitä hieman liikaa. Minä esimerkiksi sanoisin, että jos kaikki Larinin mielikuvitusvarat jaettaisiin tasan kaikkien VKP:n jäsenten kesken, niin silloin tulos olisi varsin hyvä. (N a u r u a, s u o s i o n o s o i t u k s i a.) Mutta niin kauan kuin tätä operaatiota ei voida suorittaa, Larinille ei saa antaa mitään valtio-, talous- eikä suunnittelutehtävää; kävisi samoin kuin vanhassa Korkeimmassa kansantalouselvostossa, kun Rykov ei ollut vielä toipunut sairaudestaan ja työtä johti ja asiapapereita allekirjoitti „J. Larin” koko Korkeimman kansantalouselvoston nimessä; asiat eivät olleet hullusti siksi, että tov. Larin olisi osoittanut vain pahimpia ominaisuuksiaan, päinvastoin, hän osoitti parhaimmat kykynsä, sillä kukaan ei epäile vähimmässäkään määrässä hänen uskollisuuttaan ja asiantuntemustaan, mutta asiainhoito oli silti järjestetty väärin!

Tästä minä juuri puhuinkin. Kaikki nämä ovat tosin kuluneita totuuksia. Mutta kuluneiden totuuksien johdosta minua ivasi jo Kamkov eserrien edustajakokouksessa. Kamkov sanoi: „Lenin saarnaa tänään: Älä varasta, ja huomenna lisää: Älä tee huorin. Siinä on Leninin kaikki- viisuus”. Kuulin tämän eserrä Kamkovilta jo vuonna 1918.

Ja kun kerran Kamkov, joka säesti näitä perustelujaan tykkien jyllinällä, ei pystynyt tekemään mitään vaikutusta, niin Larin ei semminkään pysty sitä tekemään. Tehtävät on nykyisin määriteltävä uuden talouspolitiikkamme peruskohtien mukaisesti. Tässä suhteessa тов. Larin on yrittänyt johdattaa puolueen harhateille; mutta asianlaita olisi kokonaan toisin, jos hän tekisi sellaista työtä, johon hänellä on runsaasti kykyjä, jossa hänestä on hyötyä nuorisolle ja jossa hän ei tee sellaista kepposta, jollaisen hän teki Valtion suunnittelukomiteassa. Tässä työssä тов. Larinilta jäisi jotain nuorelle polvelle. Olen kai puhunut riittävän selvästi. Eikä silloin olisi sitä sekasotkua, jonka Larin on täällä synnyttänyt.

Sanoin Kamenevin esittäneen Poliittisessa byroossa ohjehdotuksen — elintarvikkeiden maahantuonti on katsottava hyödylliseksi ja säilykkeitä ostettava neuvostorahalla. Larin oli täällä, kuuli kaiken mainiosti ja muistaa kaikki mainiosti, mutta heti tälle puhujalavalle noustuaan hän sanoi: „Lenin on unohtanut sairautensa vuoksi — antaakamme hänelle tällä kertaa anteeksi —, että kultavarojen käyttämiseen on saatava Poliittisen byroon lupa”. Jos тов. Kamenev olisi ehdottanut annettavaksi kultavaroja ranskalaisille keinottelijoille säilykkeiden ostoon, emme olisi edes kuunnelleet häntä. Yhtään kultakopeekkaa emme ole myöntäneet säilykkeihin, olemme myöntäneet neuvostolaista paperirahaa ja — kuvitelkaa — olemme saaneet ne ostetuksi. Sitä paitsi Wulfson vakuutti minulle eilen, että näiden säilykkeiden laatu on hyvä (joskaan niitä ei ole vielä saatu). Mutta en usko häntä, maistetaan ensin, sillä tässä asiassa meitä saatetaan petkuttaakin. Asia on siis niin, että Larin on tässä itse sotkenut: emme ole antaneet kultakopeekkaakaan, vaan annoimme 160 miljardia neuvostolaista paperirahaa.

Olisi tietysti naurettavaa ja järjetöntä luulla, että Larin sanoi näin ilkeyksissään; ei, ei kysymys ole siitä, mutta mielikuvituksissaan hän leijailee biljoonien kilometrien päässä, ja asiat menevät sekaisin.

Edelleen hän sanoi, että Valtion suunnittelukomissio ehdotti annettavaksi vuokralle $\frac{3}{4}$ rautateistä. Hyvä, että hän sanoi sen puolueen edustajakokouksessa, jossa Krzhizhanovski kumosi sen heti. Asianlaita ei ole useinkaan näin. Luuletteko, että vain puolueen edustajakokouksessa

yritetään puhua tällaista? Tiedustelkaa Keskuskontrollikomisioilta, miten siellä käsiteltiin Moskovan väittelyklubia⁸⁶ koskevaa kysymystä, miksi yleensä oli herännyt kysymys Moskovan väittelyklubista, jossa toverit Larin ja Rjazanov... (R j a z a n o v p a i k a l t a a n: „Kultavaroista en siellä puhunut, siellä puhuttiin pahempia”.) En ollut Moskovassa enkä osallistunut tämän kysymyksen käsitteilyyn, sain vain lyhkäsen tiedotuksen. (R j a z a n o v: „Ei kaikkia kuulopuheita ole uskottava”.) Tiedän sen keskustelustani tov. Soltsin kanssa, se ei ollut kuulopuhe, vaan keskustelu henkilön kanssa, jonka korkea puolueen edustajakokous on nimittänyt Keskuskontrollikomisioon, ja hän sanoi sen minulle eikä hänen sanomansa voi herättää lainkaan epäilyä. Sitä voidaan sanoa kuulopuheeksi vain jos ollaan perin kevytmielisiä. Keskuskontrollikomisio käsitteli väittelyklubin menettelyä koskevan kysymyksen ja sen oli yksimielisesti osoitettava, että asiat ovat väärällä tolalla. Minulle on selvää, mikä on väärin. Larin meni tänään huomaamattaan — sillä hän oli innostunut ja hänen oma puheensa kannusti häntä — niin pitkälle, että sanoi annettavan vuokralle $\frac{3}{4}$ rautateistä ja että KK on korjannut virheen. Krzhizhanovski sanoi, ettei mitään sellaista ole ollut, ettei KK ole oikaissut ja että Larin on sotkenut asian. Tällaista sattuu jatkuvasti.

Neljään vuoteen emme ole jaksaneet oppia sellaista asiaa, että osaisimme panna hyödyllisen työntekijän Larinin tosi hyödylliseen työhön ja poistaa sellaisesta työstä, jossa hän tuottaa tahtomattaan vahinkoa.

Tuntuu melko luonnottomalta: proletariaatin diktatuuri, terroria käyttävä valta, voitto kaikista maailman armeijoista, muttei voittoa Larinin armeijasta. Tässä suhteessa on kärsitty täydellinen tappio! Hän käy aina käsiksi sellaiseen, mihin ei pitäisi käydä. Hänen laajat tietonsa, hänen taitonsa innostaa toisia tuottaisivat mitä olennaisinta hyötyä pimeässä hapuilevalle nuorelle polvelle. Emme osaa käyttää hänen tietojaan, ja siksi syntyy hankauksia, kitkaa; sitten osoittautuu, että KK:n Poliittisella byroolla, Organisaatiobyroolla, KK:n täysistunnoilla, joita syytetään siitä, että niillä on liian paljon valtaa, ei riitäkään valtaa eikä auktoriteettia kaikkien toverien sijoittamiseen oikealla tavalla.

Tätä on harkittava, tämä kysymys on käsiteltävä huolellisesti. Siihen on pantava pääpaino työssä, siihen on saatava korjaus. Jos siihen saadaan korjaus, niin selviydytään vaikeuksista. Se saadaan aikaan oikaisemalla eikä puhelemalla agraariohjelman uusista tehtävistä, mistä Osinski ja Larin ovat puhuneet. Kirjoitin siitä lausuntoni KK:lle⁸⁷. En nyt rupea puhumaan siitä,— jokaisella puolueen jäsenellä, jota lausuntoni kiinnostaa, on oikeus ottaa se sihteeristöstä ja lukea. Olkaa hyvät! Jos Larinin ja Osinkin voimia käytetään oikealla tavalla ja ehkäistään heidän virheelliset pyrkimyksensä, saamme heidän voimiensa käytöstä erittäin suurta hyötyä.

Lopetan puheeni sanomalla muutaman sanan Shljapnikovista. Aioin puhua hänestä enemmän. Mutta Trotski, joka KK:n toimeksiannosta yhdessä Zinovjevin kanssa vastasi Kominternissa 22:n julkilausumaan, on selittänyt 99 sadasosaltaan tämän teeman.

Ensinnäkin тов. Shljapnikov ei ollut ymmärtävinään, mitä tarkoitin puhuessani konekivääreistä ja paniikin kylväjistä; hän laski leikkiä, että hänet on muka niin moneen kertaan tuomittu. Leikinlasku on, toverit, tietenkin hyvä asia. Leikkiä laskematta ei tietenkään voida puhua suuressa kokouksessa, sillä ihmisethän ovat väsyneitä; on oltava inhimillisiä. Mutta on olemassa asioita, joiden kustannuksella ei voida sallia laskettavan leikkiä; on olemassa sellaisia asioita kuin puolueen yhtenäisyys.

Kun viholliset piirittävät meitä joka puolelta, kun kansainvälinen porvaristo on kyllin viisas tekemään Miljukovista vasemmistolaista ja myöntämään eserrille rahaa jos jonkinlaisten lehtien julkaisemiseen, panemaan Vanderfelden ja Otto Bauerin aloittamaan kampanjan eserrien oikeusjutun johdosta ja huutamaan, että bolshevikit ovat petoja; kun tuo väki on satoja vuosia lukenut politiikkaa, kun sen käytettävissä on miljardeja kultaruplia, kultafrangeja j.n.e., kun kaikkea tällaista on vastassamme,— niin näissä oloissa, toverit, on murehduttavaa, että pilailaan sillä tavalla kuin тов. Shljapnikov pilaa sanoessaan, että „minut on KK:ssa tuomittu” j.n.e. Puolueen edustajakokouksen pitäisi tehdä tästä tietyt johtopäätökset. Emme me suotta käy KK:ssa oikeutta! Shljapnikovia vastaan käytiin oikeutta ja KK:ssa puuttui kolme ääntä hänen erottamiseksi puolueesta⁸⁸. Puolueen edustajakokouksen ko-

koontuneiden puolueen jäsenten sopii ottaa selvää asiasta, hakea esille KK:n silloisen kokouksen pöytäkirja. Tämä ei ole leikin asia!

Teillä on laillinen oikeus vedota Kominterniin. Mutta jo kauan ennen tätä Kominterniin vetoamista KK:n valta-enemmistö kannatti tov. Shljapnikovin erottamista, — puutui sääntöjen edellyttämää kahta kolmasosaa äänistä. Tämä ei ole leikin asia! Ei ole pahitteeksi, jos tutustutte siihen, että metallityöläisten edustajakokouksen puolueryhmän istunnossa tov. Shljapnikov agitoi avoimesti kahtiajakaantumisen puolesta.

Tov. Kollontain kirjasen ⁸⁹ merkityksestä tov. Trotski jo puhui.

Jos alamme laskea leikkiä tällaisista asioista, niin silloin ei voi olla puhettakaan, että kestäisimme tässä vaikeassa asemassa, jossa nykyään olemme. Osoitin, että voidaksemme kestää, täytyy olla kolme edellytystä: ensiksikin — että vältytään interventiolta, toiseksi — ettei finanssipula muodostu liian ankaraksi, kolmanneksi — ettei tehdä poliittisia virheitä.

Joku puhujista sanoi täällä, että puhuin muka poliittisista vaikeuksista. Ei, puhuin poliittisista virheistä. Siinä tapauksessa, ettemme tee poliittista virhettä, voin sanoa, että puolellamme tulevat olemaan 99 sadasosaa puolueesta samoin kuin puolueeseen kuulumattomat työläiset ja talonpojatkin, jotka käsittävät, että nykyinen aika on oppiaikaa.

Muistaakseni Punaisen Armeijan vuosipäivälle omistamassaan kirjoituksessa tov. Trotski sanoi: „opiskeluvuosi”. Tämä ohjelause pitää paikkansa yhtä hyvin puolueen kuin työväenluokankin suhteen. Tänä aikana olemme koonneet ympärillemme runsaasti urhoollista väkeä, joka on epäilemättä varmistanut maailmanhistoriassa tapahtuneen käänteen. Tällä ei voida puolustella sitä, ettemme ole käsittäneet nykyistä tehtäväämme: „opiskeluvuosi.”

Asemamme on nyt huomattavasti varmempi kuin vuosi sitten. Tietysti porvaristo yrittää nytkin uutta interventiota, mutta se on sille hankalampaa kuin ennen; tänään se on hankalampaa kuin eilen.

Voidaksemme opiskella emme saa tehdä poliittista virhettä. Emme saa tuhlata aikaa leikittelemällä puolueen yhtenäisyydellä, niin kuin tov. Shljapnikov tekee. Sellainen leikkittely ei käy päinsä! Me tiedämme menettävämme

paljon puolueen sisäisen taistelun takia. Tätä opetusta, toverit, ei pidä unohtaa! Ja tämän vuoden suhteen KK voi aivan oikeutetusti sanoa, että puolue on tullut edustajakokoukseensa eheämpänä ja yhtenäisempänä kuin viime vuonna. En tahdo kehua, että puolueestamme on hävinnyt kaikki ryhmäkuntalaisuus. Mutta kiistaton tosiasia, joka on jo todistettu, on, että tätä ryhmäkuntalaisuutta on nyt vähemmän.

Tiedätte, että „työläisoppositio” on enää jäännös entisestä. Verratkaa 22:n julkilausuman alla olevia nimiä X edustajakokouksen edellä esitetyn ryhmäohjelman alla oleviin nimiin. Julkilausumassa ei ole kaikkia nimiä. Sanottakoon niille, jotka käyttävät aiheellisesti oikeuttaan kääntyä Kominternin puoleen, että Mjasnikovin puolusteleminen oli aiheetonta. Mjasnikovin tapaus oli viime kesänä. En ollut silloin Moskovassa ja kirjoitin hänelle pitkän kirjeen⁹⁰, jonka hän on julkaissut kirjassaan. Näin että miehellä on kykyjä ja että hänen kanssaan kannattaa keskustella, mutta miehelle on sanottava, että mikäli hän aikoo arvostella sillä tavalla, niin sellaista ei voida sallia.

Hän kirjoitti kirjeen: kutsukaa kyseiseltä alueelta kokoon kaikki tyytymättömät. Niin, kaikkien tyytymättömien kutsuminen kokoon tietyltä alueelta on hyvin helppoa. Sellaisia ovat ne puheet, joita Shljapnikov on pitänyt täällä ja tov. Medvedev pitää muualla. (Medvedev paikallistaan: „Kuka teitä informoi?”.) Minua ovat informoineet VKP:n edustajakokouksen muodostamat laitokset: KK:n Organisaatiobyroo, KK:n Sihteeristö, Keskuskontrollikomisio. Kääntykää, jos haluatte, niiden puoleen, niin saatte tietää, millaisia puheita tov. Medvedev pitää. Yhtenäisyyttä ei pystytä säilyttämään ellei tästä tehdä loppua, mutta eiköhän ole miltei tärkein aikaansaannos, jos paljastamme armotta virhemme ja puhumme niistä. Mikäli tajuumme tämän selvästi — ja tässä edustajakokouksessa siihen on päästy —, silloin ei ole epäilemistäkään, että me selviämme virheistä. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

4

EDUSTAJAKOKOUKSEN PAATTAJAISPUHE
HUHTIKUUN 2 pnä

Toverit! Olemme päässeet edustajakokouksemme päätekohtaan.

Ensimmäinen eroavuus, mikä pistää silmään verrattessamme tätä edustajakokousta edelliseen, on suurempi yhteenliittyneisyys, suurempi yksimielisyys ja suurempi organisatorinen yhtenäisyys.

Vain vähäinen osa viime edustajakokouksessa esiintyneen opposition eräästä osasta on asettanut itsensä puolueen ulkopuolelle.

Ammattiyhdistysten ja uuden talouspolitiikan suhteen puolueessamme ei ole ilmennyt erimielisyyttä tai sitä ei ole ilmennyt huomattavammassa määrässä.

Perustavinta ja tärkeintä siinä „uudessa” mitä tämä edustajakokouksemme on meille antanut, on se elävä todistus, että väärässä ovat vihollisemme, jotka ovat väsymättä jankuttaneet ja jankuttavat, että puolueemme raihnaantuu, kadottaa älynsä ja koko elimistönsä joustavuuden.

Ei. Tuota joustavuutta emme ole kadottaneet.

Kun piti — sekä Venäjällä että koko maailmassa vallinneen objektiivisen asiointilan vuoksi — mennä eteenpäin, hyökätä päin vihollista rajattoman rohkeasti, nopeasti ja päättäväisesti, me teimme juuri niin. Kun tarve vaatii, pystymme tekemään samoin vielä kerran ja useamminkin kuin kerran.

Siten nostimme vallankumouksemme maailmassa ennen näkemättömälle korkeudelle. Mikään maailman mahti, niin paljon pahaa, kurjuutta ja kärsimyksiä kuin se saattaneekin vielä aiheuttaa miljoonille ja sadoille miljoonille ihmisille, ei voi riistää pois vallankumouksemme perussaavutuksia,

sillä nämä eivät ole enää „meidän” voittojamme, vaan ne ovat maailmanhistoriallisia voittoja.

Kun sitten vuoden 1921 kevääseen mennessä ilmeni, että vallankumouksemme etujoukko on vaarassa irtautua kansanjoukoista, talonpoikaisjoukoista, joita sen pitää johtaa taitavasti eteenpäin, silloin päätimme yksimielisesti ja järkähtämättömästi perääntyä. Ja kuluneena vuonna peräännyimme ylipäänsä vallankumouksellisessa järjestyksessä.

Maailman kaikissa edistyneissä maissa kypsyvät proletariaatin vallankumoukset eivät pysty ratkaisemaan tehtäväänsä, ellei antaumuksellisen taistelun ja hyökkäyksen lisäksi osata perääntyä vallankumouksellisessa järjestyksessä. Myöskin taistelumme toisessa vaiheessa, s.o. perääntymisvaiheessa hankkimastamme kokemuksesta tulee nähtävästi olemaan hyötyä tulevaisuudessa ainakin muutamien maiden työläisille, niin kuin vallankumouksemme ensimmäisessä vaiheessa, äärettömän rohkeassa hyökkäyksessämme hankkimastamme kokemuksesta on epäilemättä oleva hyötyä kaikkien maiden työläisille.

Nyt olemme päättäneet katsoa perääntymisen päättyneeksi.

Se merkitsee, että politiikkamme tehtävä asetetaan uudella tavalla.

Nyt on tärkeintä, ettei etujoukko pelkää kehittää itseään, kasvattaa itseään ja tunnustaa avoimesti, ettei sillä ole riittävästi tietoja eikä taitoa. Tärkeintä on nyt kulkea eteenpäin verrattomasti laajempuna ja voimakkaampuna joukkona ja vain yhdessä talonpoikaiston kanssa ja todistaa tälle teoin, käytännössä ja kokemuksen tietä, että me koetamme oppia ja opimme auttamaan sitä, johdattamaan sitä eteenpäin. Nykyisessä maailmantilanteessa, Venäjän tuotantovoimien ollessa nykyisellään voimme ratkaista tämän tehtävän vain siinä tapauksessa, että toimimme hyvin maltillisesti, varovaisesti ja asiallisesti ja tarkastamme jokaisen toimenpiteemme tuhanteen kertaan käytännössä.

Mikäli puolueessamme tulee kuulumaan ääniä, jotka vastustavat tätä äärimmäisen maltillista ja äärimmäisen varovaista etenemistä, nuo äänet jäävät yksinäisiksi.

Puolue kokonaisuudessaan on ymmärtänyt, että tänä ajankohtana sen on järjestettävä toimintansa juuri maini-

---

tulla tavalla ja vain sillä tavalla, ja se on todistava nyt käytännössä ymmärtäneensä tämän. Ja koska olemme sen ymmärtäneet, me saavutamme päämäärämme!

Julistan Venäjän kommunistisen puolueen XI edustajakokouksen päättyneeksi.
